

Abies (Jedle)

čeleď: Pinaceae

Všechny druhy pochází ze severní polokoule. U nás je původní pouze J. bělokorá. Je to stálezelený jednodomý strom s rovným přímým kmenem s jehlancovitou až kuželovitou korunou (staré exempláře mohou mít vršek zploštělý nebo zakulacený). Borka bývá v mládí hladká, později rozpraskaná. Růst větví je v přeslenu, zůstávají na nich jizvy po opadlých listech, pupeny jsou kulovité až vejčité či podlouhlé, seskupené po 2 - 5tiks. Jehlice bývají 2řadé, hřebenitě uspořádané, při odtržení zůstává větvička hladká, spodní stran mívá 2 bílé proužky. Kvete na jaře samčími a samičími šištice. Samčí šištice jsou žluté nebo červené, zelené, modré či růžovofialové, vejčité nebo dlouze válcovité. Samičí šištice jsou vzpřímené, umístěné na vrcholcích korunu, semenné šupiny široké, podpůrné úzké, ve zralosti dřevnaté, hnědé, rozpadavé a válcovité. Charakteristický je růst šišek směrem vzhůru. Šišky nepadají na zem, rozpadají se na stromě a zůstávají po nich vřetena. Semena jsou 3hranná opatřená s velkým křídlem.

Vyhovují jim vlhké hlinité půdy bohaté na živiny.

Množí se semeny.

Abies alba (Jedle bělokorá)

synonyma: *A. alba* f. *pendula*, *A. alba* subsp. *apennina*, *A. alba* subsp. *pardei*, *A. alba* var. *brevifolia*, *A. alba* var. *pardei*, *A. alba* var. *podolica*, *A. argentea*, *A. baldensis*, *A. candicans*, *A. chlorocarpa*, *A. duplex*, *A. metensis*, *A. miniata*, *A. minor*, *A. nobilis*, *A. pardei*, *A. pectinata* f. *pendula*, *A. pectinata* var. *pendula*, *A. pectinata* var. *pendula-gracilis*, *A. rinzii*, *A. taxifolia*, *A. tenuifolia*, *A. vulgaris*, *Peuce abies*, *Picea kukunaria*, *Picea metensis*, *Picea pectinata*, *Picea pyramidalis*, *Picea rinzi*, *Picea tenuifolia*, *Pinus abies* var. *leioclada*, *Pinus abies* var. *pectinata*, *Pinus baldensis*, *Pinus heterophylla*, *Pinus lucida*, *Pinus nobilis*, *Pinus pectinata*, *Pinus picea*

oblasti: Alpy, Apeniny, Bulharsko, Česká republika, Francie, Jugoslávie, Katalánsko, Makedonie, Německo, Polsko, Pyreneje, Rusko, Severní Karolína, SV Evropa, SZ Evropa, Švédsko, Švýcarsko

Pochází z horských oblastí Evropy, vždy rostla i v naší republice, ale její podíl na zalesnění se stále snižuje. Patří mezi stálezelené rostliny. Dosahuje výšky 40 - 60 (i 65)m, průměru kmene až 2m, šířky do 15m v kuželovém později válcovém tvaru se zaobleným vrcholem (občas nazývaným jako čapí hnízdo). Dožívá se 300 - 500let. Pod zemí vytváří mohutný kulovitý kořen. Kůra je hladká, světle hnědá, ve stáří šupinovitá. Výhony vyrůstají na rozdíl od smrku vodorovně, jsou drsně ochlupené s nelepivými rezavými nepryskyřičnými vejčitými pupeny na konci. Jehlice vytrvávají 8 - 11let, jsou dlouhé 1,5 - 3 (i 3,5)cm, široké 1,5 - 2mm, mají lesklou tmavězelenou barvu, na rubu mají 2 bílé podélné proužky, konec bývá mírně vykrojený a báze rozšířená. Na spodních větvích jsou 2řadě hřebenitě uspořádané do plochy. Samčí šištice jsou převislé a mají žlutou, namodralou, fialovou nebo červenou barvu, délku 3cm. Samičí jsou válcovité, zelené, později nafialovělé až tmavěhnědé, svislé a přecházejí ve vzpřímené hnědé válcové šišky dlouhé 10 - 15 (i 30)cm s průměrem 3 - 5cm. Po jejich opadu zůstává na stromě tzv. vřeteno, takže na zemi nikdy nenajdete jejich šišky. Semena jsou obvejčitá, načervenalá, dlouhá 0,7 - 1cm a mají 2x delší křídlo. Plodné roky jsou nepravidelné v rozmezí 2 - 6ti let. Dřevo neobsahuje pryskyřici. Používá se ve stavebnictví, zejména v dolech pro tvorbu vzpěr (při zlomení vydávají charakteristický zvuk). Asi největší exemplář v Evropě roste v Bosně v národním parku Sutjeska, která dosahuje výšky 65m. U nás byla největším jedincem "jedle knížete Josefa" u Vyššího Brodu, která má výšku 50m a obvod kmene 6,5m. V současné době její místo přebrala jedle rostoucí u silnice z Karlovy Studánky do Ludvíkova pod Pradědem s obvodem kmene 4,4m. Existují vnitrodruhové taxony:

- 'Aurea'/'Auricoma' - variabilní; jehlice částečně celé žluté, ostatní zelené
- 'Aureovariegata' - žlutopestré jehlice
- 'Badenweiler' - zakrslý rozkladitý habitus s hnízdovitým vrcholem
- 'Barabit's Spreader' - kulovitě rozkladitý habitus; v 10ti letech výška 0,9 - 1,8cm; jehlice menší; roční přírůstek 8 - 15cm
- 'Barabit's Star' - rozkladitý habitus; jehlice tmavězelené; pomalý růst
- 'Boesger Pyramid' - úzký pyramidální habitus; v mládí jehlice tmavězelené
- 'Brevifolia' - zakrslý; jehlice krátké a široké
- 'Candicans' - jehlice bělavé
- 'Columnaris' - vysoký štíhlý sloupovitý habitus; větve bohaté, krátké, stejně dlouhé; jehlice mírně kratší
- 'Compacta'/'Nana Compacta' - zakrslý kulovitý kompaktní habitus; širší než vysoký, hustý; jehlice lesklejší, tmavězelené
- 'Contorta' - větve pokroucené, vodorovné; jehlice husté, tmavězelené, tupé, spodní strana stříbřitá; pomalý nepravidelný růst
- 'Elegans' - zakrslý hustý habitus; jehlice krátké, na konci rozeklané
- 'Fastigiata' - široce sloupovitý habitus; šířka do 3m; větve vystoupavé; jehlice kratší a širší, dlouhé 1 - 2cm, bývají zakřivené vzhůru
- f. flabellata - větve zploštělé, občas i vějířovitě rozšířené
- 'Galbbunt' - nažloutlé jehlice
- 'Green Spiral' - výška 6 - 9m; kmínky jsou zkroucené; krátké větve převislé; jehlice lesklé, sytě zelené
- 'Chmel' - zakrslý; v 10ti letech výška 40cm; větve vodorovné a vějířovité; jehlice zelené
- 'Irramosa' - kmen téměř bez větví; jehlice husté
- 'King's Dwarf' - široký kuželovitý, oválný nebo sloupovitý habitus; v 10ti letech výška 1,8 - 4,5m; listy zelené až bledězelené; roční přírůstek 15 - 30cm
- 'Massonii' - jehlice paprscitě vyrůstající
- 'Metensis' - sloupovitý úzký habitus
- f. microcarpa - šišky malé
- 'Microphylla' - zakrslý habitus; větve krátké, slabé, husté, zimní pupeny malé, červené a pryskyřičnaté; jehlice řídké, malé, na konci tupé, dlouhé 0,8 - 1,5cm
- 'Mladá Boleslav'/'Veselý'/'Jeseník' - široce keřovitý habitus; ve 20ti letech výška 1m, šířka 1,5m; jehlice zelené
- 'Nana' - zakrslý keřovitý kompaktní obvykle nepravidelný habitus; výška do 2m
- 'Nana Globosa' - zakrslý kulovitý habitus; jehlice pravidelněji uspořádané
- 'Pancake' - nízký rozkladitý habitus; výška i šířka do 60cm
- 'Pendula' - výška 10 - 15m; kmen nejdříve rovný, později ohnutý; větve zcela převislé
- 'Pendula Gracilis' - převislé větve delší než u 'Pendula'
- 'Pyramidalis' - v mládí sloupovitý habitus, později kompaktní kuželovitý; výška 7 - 10cm; větve vystoupavé v úhlu 30 - 45°, husté a krátké; jehlice krátké, tmavězelené a lesklé
- f. recurva - větve zpětně ohnuté, téměř převislé
- 'Scarabantia' - zakrslý keřovitý habitus
- 'Schwarzwald' - čarovník; hustý zakrslý habitus; jehlice krátké
- 'Spiralis' - vzpřímený habitus; v 10ti letech výška do 4,5m; větve přitisklé ke kmeni, zkroucené, připomínají spirálu; jehlice zelené
- 'Stricta' - kuželovitý habitus, ne tak přímý jako u 'Pyramidalis'; větve tlusté
- 'Tenuifolia' - jehlice tenké a slabé; pomalý růst
- 'Tenuiorifolia' - jehlice delší a štíhlejší; šišky dlouhé až 30cm
- 'Tortuosa' - zakrslý nepravidelný rozkladitý habitus; větve pokroucené, seskupené a vystoupavé; jehlice nepravidelné, krátké, dlouhé 1,1 - 1,9cm, zelené
- 'Umbraculifera' - deštníkovitý habitus; větve krátké, tlusté, husté, odstávající, později převislé
- 'Variegata' - jehlice nestejně, mírně nažloutlé až bílopestré; slabý vzrůst

- 'Velehrad' - čarověník; plazivý habitus
- 'Virgata' - široce sloupovitý; větve dlouhé 4 - 5m, převislé, na konci mírně vystoupavé

Vyhovují ji smíšené jehličnaté lesy s vlhčí a hlubší vápenitou půdou v teplejších oblastech. Je dobrý zdrojem dřeva. Roste ve výškách 400 - 900m nad mořem. Největší exempláře mají až 45m³ dřeva. Nemá ráda zamokřenou půdu a špatně snáší silné mrazy.

Abies alba x Abies cephalonica

Abies amabilis (Jedle líbezná)

synonyma: *A. grandis*, *Picea amabilis*, *Pinus amabilis*, *Thuja gigantea*

oblasti: Aljaška, Britská Kolumbie, Kalifornie, Oregon, Washington

Pochází ze západu Severní Ameriky. Dorůstá výšky 24 - 46 (i 80)m při průměru kmene do 2,6m. Dožívá se věku až 725let. Habitus je válcovitý, jehlancovitý, ve stáří někdy na vrcholu zploštělý. Borka je šedá, tenká, hladká, později praskající na šupinové destičky. Větve jsou vodorovné, krátké, letorosty bývají vstřícné, pupeny kulovité, malé, pryskyřičnaté, bazální šupiny krátké, široké, 3úhlé, hustě ochlupené, celokrajné, ostře špičaté. Jehlice jsou dlouhé 0,7 - 2,5 (i 4)cm, široké 1 - 3mm, pružné, některé směřují kupředu, zbývající delší, vodorovné, na spodní straně s 5- 6ti stomatálními řadami na každé straně od středního žebra, horní strana tmavá, lesklá, zelená, bez průduchů, pryskyřičné kanálky malé, umístěné na okraji. Samčí šištice červené, později červenožluté. Samičí válcovité, dlouhé 8 - 13 (i 18)cm, široké 3 - 5 (i 7)cm, růžovofialové, přisedlé, šupiny dlouhé i široké do 2cm. Semena mají délku 1 - 1,2cm, šířku 4mm, jsou hnědožluté, křídlo dlouhé jako tělo, růžové až hnědožluté a má 4 - 7 děloh. Smůlu domorodci žvýkají jako žvýkačku. Existují vnitrodruhové taxony:

- 'Compacta' - zakrslý habitus; ve 20ti letech výška 90cm
- 'Hoyt' - zakrslý kulovitý habitus; jehlice stříbřité
- 'Spreading Star' - nízký široce rozkladitý habitus; výška 1m; větve vodorovné; listy sytě zelené, lesklé; potřebuje chráněné místo a polostín, nemá ráda pozdní mrazíky

Abies balsamea (Jedle balzámová)

synonyma: *A. balsamea* f. *hudsonia*, *A. balsamea* var. *brachylepis*, *A. balsamea* var. *longifolia*, *A. balsamifera*, *A. fraseri* var. *hudsonia*, *A. hudsonia*, *A. minor*, *Peuce balsamea*, *Picea balsamea*, *Picea fraseri* var. *hudsonia*, *Pinus abies* var. *balsamea*, *Pinus balsamea*, *Pinus balsamea* var. *longifolia*

oblasti: Alberta, Connecticut, Iowa, Labrador, Maďarsko, Maine, Manitoba, Maryland, Massachusetts, Michigan, Minnesota, Německo, New Hampshire, New York, Newfoundland, Nové Skotsko, Nový Brunšvik, Ohio, Ontario, Pennsylvania, Quebec, Rhode Island, Saskatchewan, Vermont, Virginie, Wisconsin, Západní Virginie

Pochází z oblasti mezi Kanadou a Virginií. Dožívá se věku do 150 (i 200)let. Patří mezi stálezelené jehličnany. Dorůstá do výšky 15 - 25m při průměru kmene do 60cm. Habitus je hustý, špičatě kuželovitý. Kořeny jsou hluboké. Borka má šedohnědou barvu a je pokrytá pryskyřičnatými puchýřky, ve stáří je šupinatá. Pryskyřičné pupeny mají načervenalou barvu, jsou drobné, lesklé, kuželovité a špičaté. Jehlice jsou dlouhé 1,5 - 2,5cm, široké 1,5 - 2mm, pružné, na spodní straně

mají 4 - 8 stomatálních řad z každé strany žebra, horní strana tmavězelená s až 3mi řadami stomatálních řad ve středu, jsou 2řadé, při stočení do kruhu praskají. Při rozemnutí vydává balzámové aroma. Patří mezi oblíbené vánoční stromky. Samčí šištice mají barvu červenou, růžovofialovou, modravou, zelenavou nebo oranžovou. Samičí jsou válcovité, vzpřímené, dlouhé 4 - 10cm, široké 1,5 - 3cm, šedorůžovofialové, později hnědé, pryskyřičnaté, přisedlé, šupiny dlouhé 1 - 1,4cm, široké 0,7 - 1,7cm. Semena jsou dlouhá 3 - 6mm, široká 2 - 3mm, hnědé a křídlo je asi 2x delší než tělo a je hnědorůžovofialové. Existují vnitrodruhové taxony:

- 'Albicans' - zakrslý habitus; jehlice bílé
- 'Andover' - nízký bezkmenný habitus; šířka až 5m; větve široce rozložené; jehlice stejné; pomalý růst
- 'Angustata'/f. angustata/'Angusta' - úzce kuželovitý habitus; větve krátké, husté; jehlice husté, dlouhé 0,6 - 1,4cm
- 'Argentea'/'Argentifolia' - jehlice mají modrobílý nádech a jsou husté
- 'Coerulea' - kuželovitý habitus; větve krátké; jehlice 2řadé, horní strana tmavězelená, spodní stříbrobílá
- 'Coerulescens' - jehlice husté, dlouhé 0,6 - 1cm, široké 2mm, z obou stran modravé stomatální pruhy; rychlý růst
- 'Columnaris'/'Pyramidalis' - sloupovitý habitus; větve krátké, na koncích směřující vzhůru, husté, dlouhé 5mm; rychlý růst
- 'Cree's Blue' - jehlice sytě stříbromodré
- 'Denudata' - zakrslý habitus; hlavní větev nemá postranní výhony
- 'Dwarf' - malý okrouhlý habitus; jehlice tmavězelené, spodní strana bílá
- 'Elegans' - hustý habitus; větve krátké; jehlice paprsčité postavené, dlouhé 0,8 - 1cm
- 'Eugene Gold' - rozkladitý nízký habitus; jehlice žluté; roční přírůstek 5 - 10cm
- 'Glauca', asi synonymum 'Coerulescens' - úzce pyramidální až sloupovitý habitus; jehlice modré
- 'Globosa' - kulovitý až oválný habitus; ve 20ti letech výška 1 - 1,5m; jehlice namodralé
- f. hudsonia/'Hudsonia' - kompaktní kupkovitý habitus; výška i šířka 30 - 60cm; větve bohaté; jehlice paprsčité, horní strana tmavězelená, spodní stříbřitá, dlouhé 1,3cm; neplodí
- 'Jamy' - zakrslý kulovitý habitus
- 'Kiwi' - zakrslý téměř kulovitý habitus; jehlice modrozelené
- 'Klein's Nest' - zakrslý hnízdovitý habitus
- 'Krause' - zakrslý kulovitý hustý habitus
- 'Little Carleigh' - zakrslý habitus; roční přírůstek 2cm
- 'Longifolia' - větve výrazně vystoupavé; jehlice delší a užší; rychlý růst
- 'Lutescens' - jehlice v mládí žlutookrové, později zelené
- var. macrocarpa/'Macrocarpa' - jehlice delší; šišky větší
- 'Marginata' - jehlice na mladých větvích žlutě lemované
- 'Nana'/nana globosa, možná synonymum k f. hudsonia - zakrslý kulovitý hustě větvený habitus; výška i šířka do 0,8 (i 1)m; jehlice tmavězelené, na spodní straně s bělavými stomatálními proužky, dlouhé 0,4 - 1cm, široké 1mm; mrazuvzdorná, stinnější místa
- 'Nudicaulis' - podobá se 'Denudata' bez postranních výhonů; jehlice husté, přitisklé, dlouze zašpičatělé
- 'Old Ridge' - jehlice béžovožluté; pomalý růst
- var. phanerolepis - šišky menší, podpůrné šupiny přesahují semenné šupiny a mají zpětně zahnuté špičky
- 'Piccolo' - zakrslý kulovitý habitus; výška 40 - 50cm, v 15ti letech výška 0,8 a šířka 1m; několik krátkých hlavních větví; jehlice tmavězelené; roční přírůstek 2,5cm
- 'Prostrata' - zakrslý habitus, podobá se f. hudsonia, ale více rozprostřená; jehlice mírně hřebenitě uspořádané
- 'Quintin Spreader'/'Quinton Spreader' - rozkladitý habitus
- 'Treehaven Dwarf' - vzpřímený zakrslý habitus
- 'Tyler Blue'/'Tyler's Blue' - úzce pyramidální až sloupovitý habitus; v 10ti letech výška 4,5m; jehlice

modré

- 'Variegata' - jehlice bílopestře

- 'Verkade's Prostrate' - poléhavý habitus; jehlice tmavězelené

- 'Wolcott Pond' - čarověník; hustý pyramidální habitus; v 10ti letech výška 75cm, šířka 45cm

Potřebuje vlhkou jílovitou zem bohatou na živiny, na kratší čas snese i podmáčenou, plné slunce nebo polostín. Je mrazuvzdorná do -40°C.

Abies beshanzuensis (Jedle Baishanzu)

synonyma: *A. fabri* subsp. *beshanzuensis*, *A. fabri* var. *beshanzuensis*

oblasti: Guangxi, Hunan, Jiangxi, Zhejiang

Roste v Číně v podobě stromu. Dorůstá výšky až 30m při průměru kmene 60 - 80cm. Borka je hladká, šedá, později podélně rýhovaná. Větve jsou v mládí světležluté až žluté nebo hnědožluté, později šedočerné, zimní pupeny vejčité až kuželovité, pryskyřičnaté. Jehlice vyrůstají ve spirále, na horní straně hlavních větvích vystoupavé, na spodní a postranních větvích hřebenité, čárkovité až obkopynaté, horní strana lesklá, tmavězelená, spodní světlejší, jsou dlouhé 1 - 4,2cm, široké 2,5 - 3,5mm, na spodní straně jsou 2 stomatální pruhy, 2 pryskyřičné okrajové kanálky, konec vykrojený. Samičí šištice zelené nebo zelenožluté, později hnědožluté, zelenohnědé nebo tmavěhnědé, elipticky válcovité nebo válcovité, dlouhé 7 - 12cm, široké 3,5 - 4,5cm, semenné šupiny ve středu šištice vějířovitě lichoběžníkovité, vzácně mírně ledvinovité, dlouhé 1,8 - 2,5cm, široké 2,5 - 3,3cm, listeny jsou ve středu stažené, konec špičatý. Semena jsou ob3úhlá nebo dlouze obvejčitá, včetně křídla dlouhá 1,3 - 2,4cm. Existují vnitrodruhové taxony:

- var. *beshanzuensis*/*A. fabri* var. *beshanzuensis* - Zhejiang; zimní pupeny vejčité; samičí šištice hnědožluté nebo bleděhnědé, válcovité, semenné šupiny ve středu šištic dlouhé 1,8 - 2,4cm, široké 2,5 - 3cm; semena včetně křídla dlouhá 1,3 - 1,9cm

- var. *ziyuanensis*/*A. dayuanensis*/*A. fabri* var. *ziyuanensis*/*A. ziyuanensis* - Guangxi, Hunan, Jiangxi; zimní pupeny kuželovité; samičí šištice zelenohnědé nebo tmavěhnědé, válcovitě eliptické, semenné šupiny ve středu šištic dlouhé 2,3 - 2,5cm, široké 3 - 3,3cm; semena včetně křídla dlouhá 2 - 2,4cm

Abies bifolia

synonyma: *A. subalpina*

oblasti: Alberta, Aljaška, Arizona, Britská Kolumbie, Idaho, Kalifornie, Kolorado, Montana, Nevada, Nové Mexiko, Oregon, Severozápadní Teritorium, Utah, Washington, Wyoming, Yukon

Roste na západě Severní Ameriky v podobě stromu. Dorůstá výšky do 30m při průměru kmene do 45cm. Koruna je jehlancovitá. Borka je šedá, tenká, hladká, ve stáří mírně brázditá a šupinatá, větve odstávají v pravém úhlu, jsou vstřícné až přeslenité, našedlé, řídce ochlupené, bleděhnědé, pupeny hnědé, kulovité, malé, pryskyřičnaté, na konci zaoblené, bazální šupiny dlouhé a úzké, celokrajné nebo vzácně vroubkované, špičaté nebo zaoblené. Jehlice jsou dlouhé 1,1 - 2,5cm, široké 1,2 - 1,5mm, uspořádané do spirály, pružné, na horní straně rýhované, na spodní mají 3 - 5 stomatálních řad z každé strany centrálního žebra, horní strana bledší téměř modrozelená, bývá ojiňená se 3 - 6ti stomatálními řadami v centru, pryskyřičné kanálky jsou velké, prakticky středové. Samičí šištice jsou růžovofialové, samičí válcovité, dlouhé 5 - 10cm, široké 3 - 4cm, tmavě růžovofialovomodré až šedorůžovofialové, přisedlé, šupiny dlouhé 1,5cm, široké 2,5cm, hustě ochlupené. Semena jsou hnědá, dlouhá 5 - 7mm, široká 2 - 3mm, křídlo je šedohnědé a má 3 - 6 děloh.

Abies borisii-regis (Jedle makedonská)

synonyma: *A. alba* subsp. *borisii-regis*, *A. alba* var. *acutifolia*, *A. borisii* var. *regis*, *A. borisii-regis* var. *pungentipilosa*, *A. cilicica* subsp. *borisii-regis*, *A. cilicica* var. *borisii-regis*

oblasti: Albánie, Bulharsko, Jugoslávie, Makedonie, S Řecko

Vyskytuje se v horách Bulharska. Pravděpodobně se jedná o hybrid mezi *J. bělokorou* a *J. řeckou*. Dožívá se až 170 let. Patří mezi stálezelené rostliny. Dorůstá výšky do 30 - 45 (i 60)m, šířky do 15m a průměru kmene 1,5 (i 2)m. Roste v kuželovém tvaru. Borka má šedou barvu, je hladká, rozpraskaná. Výhony má bleděžluté, řídce ochlupené, zakončené lepkavými vejčitékuželovitými rezavými až hnědými pupeny délky 3 - 6mm. Jehlice jsou špičaté, na konci občas vykrojené, dlouhé 2 - 3cm, široké 2 - 3mm, husté, na spodních větvích hřebenité, na vrcholu horní strany skvrna s průduchy, na spodní straně jsou 2 stomatální pruhy. Kvete samčími žlutými šišticemi a samičími zelenými válcovitými až úzce kuželovitými zelenými narůžovělými nebo nafialovělými šišticemi délky 11 - 21cm, šířky 3 - 4cm přecházejícími na válcovité šišky délky do 15cm. Šupiny šištic jsou dlouhé i široké 3 - 3,5cm. Semena jsou dlouhá 1,2cm a mají 2cm křídlo.

Abies bornmuelleriana (Jedle Bornmüllerova)

oblasti: Černé moře, Malá Asie (Anatolie)

Roste u Černého moře a v Turecku v podobě vysokého až k zemi větveného stromu. Pod zemí vytváří hluboký kořenový systém. Kmen zůstává dlouhou dobu hladký. Větve jsou v mládí vystoupavé, pak vodorovné, zprvu zelené, později hnědé, holé, pupeny vejčité, špičaté a pryskyřičnaté. Jehlice jsou velmi husté, tuhé, dlouhé 2,5 - 3,5cm, kulaté až vykrojené, na spodních větvích špičaté, široké 2mm, na horní straně od konce do středu se stomatálními pruhy, na spodní straně s 2mi bílými pruhy. Šišky jsou válcovité, dlouhé do 15cm, široké do 5cm, šupiny široké 2,5 - 4cm, podpůrné vyčnívají a jsou zpětně zahnuté, dlouhé do 1cm, zakončené dlouhou špičkou. Existují vnitrodruhové taxony:

- 'Archer' - nižší, rozkladitá
- 'Franke' - zploštělě kulovitý habitus; jehlice zelené

Je velmi otužilá s nároky podobnými *J. řecké* nebo *bělokoré*.

Abies bracteata (Jedle bristlecone)

synonyma: *A. venusta*, *Picea bracteata*, *Pinus bracteata*, *Pinus venusta*, *Sequoia gigantea*, *Sequoia religiosa*, *Taxodium sempervirens*

oblasti: Kalifornie

Roste v Kalifornii v podobě stromu. Dorůstá výšky do 25 (i 30)m při průměru kmene do 1m. Koruna je jehlancovitá, úzká. Borka je červenohnědá, tenká, hladká, později rozpukaná a šupinatá. Větve vodorovné, spodní nakonec přehýbající, v mládí holé, narůžovofialovělo zelené až načernalé hnědé, pupeny hnědé, vejčité až vřetenovité, velké 1 - 2cm, bez pryskyřice, bazální šupiny krátké, široké, holé a celokrajné. Jehlice jsou dlouhé 2,5 - 6cm, široké 3mm, vyrůstají ve 2 řadách až ve spirále, na spodní straně mají 8 - 10 stomatálních řad z každé strany centrálního žebra, horní strana je tmavězelená, bez průduchů, konec ostře špičatý, pryskyřičné kanálky u okraje, jsou malé. Samčí šištice jsou žluté až žlutozelené, samičí vejčité, dlouhé 7 - 10 (i 14)cm, široké 4 - 5,5cm, světle narůžovofialovělohnědé nebo fialovohnědé, mají silné stopky, konec zaoblený, šupiny dlouhé 1,5 -

2cm, široké 2 - 2,5cm a jsou holé. Semena jsou dlouhá 1cm, široká 5mm, barva tmavě červenohnědá, křídlo stejně dlouhé jako tělo, tmavě červenohnědé a děloh má kolem 7mi ks.

Potřebuje teplo a chráněné místo, odolává mrazům pouze do -5°C (při lehkém namrznutí dobře regeneruje).

Množí se semeny.

Abies cephalonica (Jedle řecká)

synonyma: *A. acicularis*, *A. alba* subsp. *cephalonica*, *A. alba* var. *cephalonica*, *A. apollinis*, *A. apollinis* var. *panachaica*, *A. apollinis* var. *reginae-amaliae*, *A. cephalonica* f. *pseudocilicica*, *A. cephalonica* subsp. *apollinis*, *A. cephalonica* subsp. *peloponnesiaca*, *A. cephalonica* var. *apollinis*, *A. cephalonica* var. *apollinis*, *A. cephalonica* var. *arcadica*, *A. cephalonica* var. *heterophylla*, *A. cephalonica* var. *parnassica*, *A. cephalonica* var. *peloponnesiaca*, *A. cephalonica* var. *reginae-amaliae*, *A. luscombeana*, *A. panachaica*, *A. peloponnesiaca*, *A. peloponnesica*, *A. picea* var. *apollinis*, *A. reginae-amaliae*, *Picea apollinis*, *Picea apollinis* var. *panachaica*, *Picea cephalonica*, *Picea cephalonica* var. *panachaica*, *Pinus abies* var. *apollinis*, *Pinus abies* var. *cephalonica*, *Pinus abies* var. *panachaica*, *Pinus apollinis*, *Pinus cephalonica*, *Pinus cephalonica* var. *reginae-amaliae*, *Pinus picea* var. *graeca*

oblasti: Malá Asie (Anatolie), Řecko

Pochází z horských pásem Řecka a Turecka. Patří mezi stálezelené rostliny. Dorůstá výšky v místě původu až 30m, šířky do 15m s průměrem kmene 2,7 - 4,5m, u nás vysoká kolem 15m. Vytváří kuželovitý a pyramidální tvar, později válcovitý. Pod zemí vytváří kůl a silný kořenový systém. Borka je šedohnědá, hladká, později rýhovaná, rozpraskaná na obdélníčky. Větve jsou hladké, hnědé nebo červenohnědé, pupeny vejčité nebo kuželovité, pryskyřičnaté, fialové až červené s průměrem 1,2 - 1,6mm. Jehlice vyrůstají ve šroubovici, na spodní straně jsou kýlnaté, na horní lesklé, tmavězelené s 2 - 3mi krátkými stomatálními proužky, spodní strana je zelenobílá s 6 - 7mi krátkými stomatálními proužky, mají délku 1,5 - 3 (i 3,5)cm, šířku 2 - 3mm, na řezu zploštělé, konec špičatý. Samčí šištice jsou vejčité, žluté, dlouhé 1,4cm, široké 4mm, samičí jsou úzce válcovité, hnědočervené až fialové, mírně pryskyřičnaté, dlouhé 12 - 20cm, široké 3,5 - 5cm, šupiny klínovité, mírně 3úhlé, listeny krátké, žlutohnědé, vzpřímené, 3úhle špičaté, 2/3 délky šupin. Semena jsou hranatá, červená, okřídlená a dlouhá 1,2 - 1,9cm. Existují vnitrodruhové taxony:

- 'Acicularis' - jehlice jemné, dlouhé 0,5 - 1cm, široké 0,5 - 1mm
- 'Aurea'/'Aureovariegata' - mladé větve žluté
- 'Barabit's Gold' - jehlice žluté
- 'Hunnewell'/'Hunnewell Broom' - čarověník; zakrslý, později kulovitý; roční přírůstek 5cm
- 'Latifolia' - jehlice široké, volnějšší
- 'Mayer's Dwarf'/'Nana' - široký nízký habitus; jediný vrcholový výhon; větve kratší; jehlice dlouhé 0,8 - 1,5cm
- 'Pyramidalis' - pyramidální habitus
- 'Robusta' - hustý kompaktní habitus; větve silné, dlouhé, vzpřímené, spodní k zemi ohnuté, spirálovité; jehlice husté, na spodní straně modrobílé; šišky větší, podpůrné šupiny širší i delší
- 'Rubiginosa' - při rašení tmavě rezavohnědá, brzy zelená
- 'Submutica' - šišky dlouhé 10 - 12cm, ve střední 1/3 jsou podpůrné šupiny celé skryté

Je odolná vůči počasí, nemá ráda pouze nízké teploty ze severní části Evropy. Je náchylná na pozdní mrazíky. Půda by měla být hlubší, hlinitopísčítá, mírně vlhká. Dokáže růst ale i v chudší vápenité půdě.

Abies cephalonica x Abies cilicica

Abies chayuensis

synonyma: *A. forrestii* var. *chayuensis*

oblasti: Xizang (Tibet)

Pochází z Číny. Roste v podobě stromu. Dorůstá výšky až 30m. Větve jsou v mládí bledě žlutošedé, žlutohnědé nebo šedohnědé a ochlupené. Jehlice jsou na horních stranách větví vystoupavé, zbylé jsou hřebenitě 2řadé, čárkovité, zploštělé, dlouhé 1,5- 2,5cm, široké 3mm, na spodní straně mají 2 bílé stomatální pruhy, mají 2 středové pryskyřičné kanálky, okraj mírně podvinutý, konec tupý nebo vykrojený. Samičí šištice vzpřímené, v mládí růzovofialové, válcovité, listeny mají zoubkovaný okraj, konec je široce zaoblený s hrotem dlouhým 5mm.

Abies chengii

Abies chensiensis (Jedle šen-sijská)

synonyma: *A. firma*, *A. shensiensis*

oblasti: Myanmar (Barma), Yunnan

Roste v Číně v podobě stromu. Dorůstá výšky do 50 (i 60)ti m při průměru kmene do 2,5m. Borka je hladká, šedá. Větve jsou žlutošedé nebo hnědožluté, holé nebo drobně ochlupené, zimní pupeny kuželovité nebo vejčité, pryskyřičnaté, dlouhé 1cm, široké 6mm. Listy jsou hřebenité, na horní straně tmavězelené, čárkovité, zploštělé, dlouhé 1,5 - 4,8cm, široké 2,5 - 3mm, na spodní straně jsou 2 bílé stomatální pruhy a 2 pryskyřičné kanálky, konec rozeklaný nebo tupý. Samčí šištice postranní, dlouhé 1cm, samičí šištice téměř přisedlé, zelené, později hnědé, válcovité nebo vejčité válcovité, dlouhé 7 - 10cm, široké 3 - 4cm, semenné šupiny ve středu šištic ledvinovité nebo vejčité klínovité, dlouhé 1,5cm, široké 2,5cm (snad i dlouhé 2,5 - 3cm, široké 3 - 3,5cm), listeny jazýčkovité, okraj zoubkovaně vykousávaný. Semena jsou ob3úhle eliptická nebo válcovitá, dlouhá 0,8 - 1cm, široká 5mm, křídlo klínovité, dlouhé 2cm, široké 1cm a má světlehnědou barvu. Existují vnitrodruhové taxony:

- 'Prostrata' - nízký rozkladitý habitus
- 'Prostrata Glauca' - nízký rozkladitý habitus; jehlice modré
- subsp. *yulongxueshanensis* - severní Yunnan; jehlice nesoucí šištice mají okrajové pryskyřičné kanálky; šištice dlouhé 10 - 14cm

Abies cilicica (Jedle kilikijská)

synonyma: *A. cilicica* var. *pyramidalis*, *A. kotschyana*, *A. rinzii*, *A. selinusia*, *A. tchugatskoi*, *Picea cilicica*, *Pinus cilicica*

oblasti: Libanon, Malá Asie (Anatolie), Sýrie, Taurus

Roste v Turecku, Sýrii a Libanonu v podobě úzce pyramidálního stromu. Dorůstá výšky 25 - 30 (i 35)m při průměru kmene do 2,1m. Větve jsou vystoupavé. Borka je šedá, hladká, později hluboce

rýhovaná, rozpraskaná na šupinaté plátky. Větve jsou v mládí hladké, červenožlutošedé až olivově hnědé, řídce ochlupené, pupeny vejčité bez pryskyřice, hnědé, šupiny kýlnaté, na špičkách volné a v průměru mají 1 - 1,8mm. Jehlice na horní straně odstávají kupředu anebo jsou ve 2 řadách ve tvaru V, čárkovité, horní strana tmavězelená, spodní bílozelená, na horní straně mají 2 - 3 krátké proužky průduchů, na spodní jich je 6 - 7, mají délku 2 - 3 (i 4)cm, šířku 1,5 - 3mm, na konci občas bývají mírně 2klané. Samičí šišťice válcovité, červenohnědé, dlouhé 15 - 30cm, široké 4 - 6cm, tupě špičaté, šupiny vějířovité, listeny hrotité. Semena jsou červenohnědá, křídlo obvejčité. Existuje vnitrodruhový taxon:

- 'Kostelec' - zakrslý plochý habitus; v 10ti letech výška 50cm; jehlice krátké

Je náchylná na pozdní mrazíky, dobře ale regeneruje. Ideální je mírně vlhká půda, snáší krátkodobá sucha. Dokáže růst i ve vápenité půdě.

Množí se semeny.

Abies concolor (Jedle ojíňená)

synonyma: *A. concolor* f. *atroviolacea*, *A. concolor* f. *pendula*, *A. concolor* subsp. *baja-californica*, *A. concolor* subsp. *lowiana*, *A. concolor* subsp. *martinezii*, *A. concolor* subsp. *viridula*, *A. concolor* var. *baja-californica*, *A. concolor* var. *lowiana*, *A. concolor* var. *martinezii*, *A. concolor* var. *pendens*, *A. concolor* var. *pendula*, *A. concolor* var. *violacea*, *A. grandis* var. *concolor*, *A. grandis* var. *lowiana*, *A. lasiocarpa* var. *pendula*, *A. lowiana*, *A. lowiana* var. *pendula*, *A. lowiana* var. *viridula*, *Picea concolor*, *Picea lowiana*, *Picea lowii*, *Picea parsonsiana*, *Picea parsonsi*, *Pinus concolor*, *Pinus lowiana*

oblasti: Arizona, Česká republika, Idaho, Kolorado, Maine, Massachusetts, Nevada, Nové Mexiko, Oregon, S Mexiko, Sierra Nevada (USA), Středozeří, Utah, Wyoming

Pochází ze západního pobřeží USA. Dožívá se věku až 350let. U nás je pouze uměle vysazována. Patří mezi stálezelené rostliny. Dosahuje 30 - 40 (i 60)m výšky, šířky 10m a průměru 0,9 - 1,9m. Patří mezi nejkrásnější a u nás nejlépe rostoucí jedle se vzpřímenou korunou. Tvar je kuželovitý, ke stáří válcovitý. Pod zemí vytváří hluboký kořenový systém. Borka je šedá, hladká, světle šedohnědá, později šupinovitá a rozpukaná. Pupeny jsou kulovité, silně pryskyřičnaté, nažloutlé a téměř kuželovité anebo nahnědlé a téměř kulovité, na konci zaoblené nebo zašpičatělé. Větve jsou přeslenité. Jehlice vyrůstají do všech stran, jsou srpovitě prohnuté vzhůru, mají délku 2 - 6 (i 7)cm, z obou stran modrozelenou až šedavou barvu, jakoby ojíňené, nemají ale bílé proužky na spodní straně, průduchy jsou umístěné ze všech stran, konec bývá zaoblený, občas špičatý a pryskyřičné kanálky jsou malé. Samičí šišťice mají červenou, později žlutou barvu, visí volně dolů a vytvářejí se uprostřed výšky. Samičí mají barvu žlutozelenou, jsou válcovité, vzpřímené, na stranách zubaté, dlouhé 2,5 - 3cm, široké 2,8 - 3,5cm, podpůrné šupiny ze šišťice nevyčnívají a nacházejí se na vrcholu. Později z nich vznikají válcovité šišky zelenočervené barvy, dlouhé 7 - 12cm a o průměru 3cm. Obsahují 0,8 - 1,3cm dlouhá, 3mm široká žlutohnědá okřídlená semena. Existují vnitrodruhové taxony:

- 'Albospica' - jehlice při rašení bělavé, později zelené

- 'Archer's Dwarf' - zakrslý kulovitý až rozkladitý nakonec kuželovitý habitus; v 10ti letech výška 1,5m, šířka 80cm; jehlice více modré a kratší

- 'Argentea'/f. *argentea* - habitus pravidelný; jehlice stříbrobílé

- 'Aurea' - robustní; při rašení žluté, později stříbrošedé

- 'Biella' - zakrslý habitus; větve modré

- 'Big Shot #14' - kompaktní vzpřímený habitus; jehlice modré, menší

- 'Birthday Broom' - čarověník; zakrslý a plochý habitus; v 10ti letech šířka 15cm

- 'Blue Cloak' - převislý habitus se vzpřímeným silným kmenem; jehlice namodralé

- 'Blue Globe' - zakulacený habitus; jehlice namodralé
- 'Blue Select' - jehlice modré
- 'Brady' - čarověník; zakrslý habitus
- 'Brevifolia' - jehlice krátké, tuhé, matné 2x širší, na konci tupé; rychlý růst
- 'Bryce Canyon' - zakrslý široce kulovitý habitus; roční přírůstek 3cm; jehlice modré, dlouhé 1cm
- 'Butzii' - jehlice směřují kupředu, zejména na koncích větví
- 'Candicans' - úzce vzpřímený pyramidální habitus; jehlice stříbřitěmodré
- 'Compacta'/f. violacea compacta/var. glauca 'Compacta'/'Glaucia Compacta' - nepravidelný zakrslý keř; výška ve 20ti letech 2m; jehlice modré, dlouhé 2,5 - 4cm; pomalý růst
- var. concolor - Sierra Nevada; jehlice dlouhé 2 - 4 (i 6)cm, u spodních větví konec bývá mírně vykrojený, na horní straně (7 -) 12 (i 18) řad průduchů; šišky modrozelené nebo růžovofialově ojíněné
- 'Conica' - zakrslý široce kuželovitý habitus; větve husté, vodorovné; jehlice dlouhé 2 - 4cm
- 'Černošice' - zakrslý široce kulovitý habitus; roční přírůstek 3cm; jehlice modré, dlouhé 1cm
- 'Domschke' - zakrslý; roční přírůstek 2,5cm
- 'Dwarf Blue' - zakrslý habitus; jehlice namodralé
- 'Dwarf Globe' - zakrslý habitus; výška do 90cm; jehlice husté, modrozelené
- 'Elkins Weeping' - převislý habitus; jehlice tmavězelené
- 'Fagerhult' - převislý kaskádovitý habitus, s oporou převislý; jehlice modré až šedomodré, delší
- 'Falcata' - jehlice srpovitě vzhůru zakřivené
- 'Fastigiata' - sloupovitý až kuželovitý habitus; větve krátké, vystoupavé; jehlice šedozelené
- 'Gable's Weeping' - kopulovitý až plazivý habitus; větve převislé; jehlice kratší tmavě šedozelené; pomalý růst
- 'Glaucia Horstman'
- 'Glenmore' - vzpřímený hustý kuželovitý habitus; jehlice modrozelené
- 'Globosa' - zakrslý kulovitý habitus; šířka do 70cm; větve krátké; jehlice méně namodralé
- 'Green Globe' - kulovitý habitus; jehlice zelenější
- 'Hexe' - zakrslý rozkladitý až polštářovitý habitus; jehlice šedomodré, ojíněné
- 'Hillier's Dwarf' - čarověník; zakrslý rozkladitý habitus
- 'Husky Pup' - kuželovitý zakrslý habitus; v mládí polštářovitě plochý vrchol; v 15ti letech výška i šířka 40cm; jehlice bledě šedozelené, dlouhé do 2,5cm
- 'Igel' - zakrslý hustý kulový habitus; světlezelené jehličí; roční přírůstek 1,5cm
- 'La Veta' - čarověník; zakrslý; roční přírůstek 2,5cm
- var. lowiana/var. lasiocarpa/A. lowiana - kuželovitý habitus; výška 25 - 30 (i 75)m; kůra ve stáří tlustá, rýhovaná; větve v pravidelných přeslenech, v mládí šedozelené, jemně ochlupené až holé, pupeny malé, hodně pryskyřičnaté; jehlice dlouhé (2 -) 4 - 6cm, u spodní větví bývá konec zaoblený, na horní straně mají (5 -) 7 (i 9) řad průduchů, na spodní straně má 2 modrobílé stomatální pruhy
- 'Masonic Broom' - zakrslý nepravidelný habitus; jehlice ploché, tupé, seskupené na etážovitých vodorovných větvích
- 'Mike Stearn' - kulovitý zakrslý habitus; jehlice bleděmodré nebo zelenosivé, kratší, dlouhé do 1cm; roční přírůstek 1cm
- 'Mora' - čarověník; zakrslý habitus; jehlice modré; roční přírůstek 2cm
- 'Nana' - zakrslý polštářovitý habitus
- 'Nana Glaucia' - zakrslý hustý kulovitý habitus; větve vodorovné; jehlice ploché, zakřivené, tupé a modré
- 'Ostrov nad Ohří' - zakrslý kulovitý bizarní habitus; jehlice bleděmodré až modrošedé, zkroucené; roční přírůstek 4cm
- 'Pendens' - převislá forma A. concolor var. lowiana
- 'Pendula' - převislý habitus; kmen sloupovitý; větve ochable převislé
- 'Pigglemee'/'Piggelmee' - zploštěle kulovitý rozkladitý habitus; výška 30cm; jehlice krátké, dlouhé 1,5cm, zakřivené, bleděmodré; roční přírůstek 2,5cm
- 'Pineola Dwarf' - vzpřímený 1/2zakrslý habitus; pomalý růst
- 'Pyramidalis' - kuželovitý habitus; větve vystoupavé; jehlice tupé a ploché

- 'Recurva' - jehlice mladých větví ohnuté k větví, dlouhé 3 - 3,5cm, na konci se zkracují do délky 0,5 - 1cm, špičaté
- 'Rochester' - široce vzpřímený pyramidální habitus; v 10ti letech výška 4,5m; jehlice modré, dlouhé
- 'Schrammii' - jehlice rovné, 2řadé, modré, ve tvaru V
- 'Scooter' - čarověník; hustý zakrslý habitus; jehlice zelené; roční přírůstek 3 - 4cm
- 'Select Blue' - jehlice modré
- 'Sherwood Blue' - otevřený pyramidální řidší habitus; jehlice stříbřitěmodré, krátké
- 'Sidekick' - kompaktní zakrslý habitus; jehlice modré; roční přírůstek 2,5cm
- 'Stanwood' - čarověník; kompaktní habitus; jehlice kratší, modrozelené; roční přírůstek 2,5cm
- 'Swifts Silver' - jehlice modré
- 'Topinka' - zploštělý habitus; jehlice modré, dlouhé 2cm; roční přírůstek 8 - 10cm
- 'Variegata'/A. lowiana var. variegata - jehlice bílopestré
- 'Violacea'/f. violacea/'Blue Saphir' - hustý kulovitě protáhlý habitus; stříbřitěmodré jehlice; roční přírůstky 4cm
- 'Violacea Fastigiata' - modravý nádech, kuželovitý habitus
- 'Violaceous Prostrate' - nízký rozprostřený habitus; jehlice bledě stříbromodré
- 'Wattezii' - jehlice při rašení světležluté, později stříbřitěbílá nebo béžová; pomalý růst
- 'Wattezii Prostrata' - nízký široký habitus
- 'Winter Gold'/'Wintergold' - kuželovitý nepravidelně sloupovitý až vzpřímený habitus; v 10ti letech výška 1,2m, šířka 50cm; jehlice v létě zelené nebo sivozelené, v zimě žluté; roční přírůstek 10cm

Je plně mrazuvzdorná a velmi odolná vůči suchému a znečištěnému ovzduší. Dokáže růst i ve šterkovitých i zásaditých půdách, ale s dostatkem vlhkosti.

Abies concolor x Abies grandis

Abies delavayi (Jedle Delavay)

oblasti: Indie, Myanmar (Barma), Střední Asie, Vietnam, Xizang (Tibet), Yunnan

Pochází z Číny, Myanmaru, Indie a Vietnamu. Roste v podobě stromu s pyramidální korunou. Dorůstá výšky 20 (i 25)m při průměru kmene až 1m. Borka je šedohnědá, drsná, podélně rozpukaná. Větve jsou v mládí červenohnědé nebo hnědé, později tmavší, holé, vzácně ochlupené, zimní pupeny kulovité a pryskyřičnaté. Jehlice vyrůstají ve spirále, jsou paprscité anebo hřebenité, tmavězelené, čárkovité, zploštělé, bývají zakřivené do písmene S, mají délku 1,5 - 3cm, šířku 1,7 - 2,5mm, na spodní straně jsou 2 bílé pruhy stomatálních řad a 2 okrajové pryskyřičné kanálky, okraj je podvinutý a konec vykrojený. Samčí šištice jsou modré, dlouhé 8cm. Samičí šištice jsou krátce stopkaté, ve zralosti černé, ojněné, válcovité nebo vejčité válcovité, dlouhé 6 - 11cm, široké 3 - 4cm, semenné šupiny jsou vějířovitě lichoběžníkové, dlouhé 1,3 - 1,5cm, široké 1,4 - 1,8cm, listeny vyčnívají, jsou dlouze lopatkovité, na konci s hrotem délky 3 - 5mm. Semena jsou obvejčitá a mají hnědé křídlo. Existují vnitrodruhové taxony:

- 'Buchanon' - zakrslý habitus; jehlice radiálně postavené
- var. delavayi - Xizang, Yunnan, severní Myanmar; větve tmavé, holé, v mládí vzácně ochlupené; listy husté, dlouhé 1,5 - 2cm
- 'Green Giant' - robustnější a silnější; jehlice zelené
- 'Major Neishe'/'Nana' - dlouho zakrslý, později ale velký; jehlice dlouhé 1 - 1,5cm; v mládí pomalý růst,
- 'Nana Herford' - zakrslý, kmínky hnědé; jehlice tmavězelené; tyčinky růžovofialové

- var. *forrestii* - občas považována jako samostatný druh
- var. *montuensis* - Xizang; větve bledé, bývají hustě ochlupené; jehlice volnějšší, dlouhé 2 - 3cm

Je odolná vůči počasí.

Abies densa

synonyma: *A. spectabilis* subsp. *densa*, *A. spectabilis* var. *densa*

oblasti: Bhútán, Nepál, Sikkim, Xizang (Tibet)

Roste v Číně, Bhútánu, Indii a Nepálu v podobě stromu. Dorůstá výšky až 60m. Borka je šupinatá. Větve jsou v mládí šedožluté nebo bleděhnědé, později žlutošedé nebo šedohnědé, mírně ochlupené, zimní pupeny pryskyřičnaté. Jehlice jsou na horní straně větví paprscité, na spodní straně hřebenité, čárkovité, dlouhé 2 - 4,5cm, široké 2,5 - 3mm, stomatální řady bývají ve 2 bílých pružích na spodní straně, 2 okrajové pryskyřičné kanálky, okraj podvinutý, konec tupý nebo vykrojený. Samičí šištice téměř přisedlé, ve zralosti černorůžovofialové, dlouhé 9 - 10cm, široké 4 - 5cm, semenné šupiny ve středu šištic téměř vějířovitě lichoběžníkovité nebo ledvinitě lichoběžníkové, zakřivené, dlouhé 1,5 - 1,9cm, široké 1,8 - 2,2cm, listeny klínovitě obvejčité, na konci krátce hrotité. Semena jsou černohnědá, klínovitá a mají podlouhlé křídlo s uťatým koncem.

Abies durangensis

synonyma: *A. durangensis* subsp. *neodurangensis*, *A. neodurangensis*

oblasti: Coahuila, Durango

Pochází z Mexika. Roste v podobě stromu s úzce kuželovitou až pyramidální korunou. Dorůstá výšky až 40m při průměru kmene do 35cm. Borka je šedá, kůra tmavě červenohnědá, hluboce rýhovaná. Větve jsou červenohnědé, hladké až jemně ochlupené, pupeny dlouze vejčité a pryskyřičnaté. Jehlice vyrůstají z obou stran větví, jsou dlouhé 1 - 5cm, široké 1,5mm, horní strana zelená, spodní kýlnatá, nasivělá, na horní straně jsou v rýze průduchy, na spodní straně jsou početné, 2 bílé pruhy s 10ti řadami, konec je zaoblený nebo tupý. Samičí šištice vyrůstají po 1 - 2ks, jsou téměř válcovité nebo podlouhlé, světle žluté až hnědé, dlouhé 5 - 10cm, široké 3,5 - 4cm, šupiny příčně podlouhlé, šupiny mají 1/2 délku nebo jsou delší. Semena jsou pryskyřičnatá, dlouhá do 8mm, křídlo oranžovožluté a dlouhé 0,7 - 1cm. Existuje vnitrodruhový taxon:

- var. *coahuilensis*/*A. coahuilensis* - Coahuila; výška 20 - 30m při průměru kmene 30cm; borka tlustá a vrásčitá, na vrcholu stromu hladší a bledší; větve zelenohnědé, později hnědé, hustě ochlupené, pupeny kulovité, mírně pryskyřičnaté; jehlice téměř 2řadé, dlouhé 1 - 3,5cm, široké 1,7mm, lesklé, zelené, průduchy na horní straně řídké, na spodní ve 2 pružích, konec špičatý nebo tupý; samičí šištice vejčité, hnědé, dlouhé do 10cm, široké do 4cm, šupiny obvejčité klínovitě, ochlupené, listeny mají 2/3 délku šupin; semena délky 6 - 8mm s až 1cm křídlem

Abies equi-trojani (Jedle trojská)

synonyma: *A. nordmanniana* subsp. *equi-trojani*

oblasti: Malá Asie (Anatolie)

Roste v Malé Asii v podobě stromu. Větve jsou holé, žlutohnědé, pupeny mírně pryskyřičnaté s hnědými šupinami. Jehlice jsou husté, dlouhé 1,5 - 2,5cm, na konci zúžené, tupé (i vykrojené), na spodní straně jsou 2 bílé stomatální pruhy. Šišky jsou válcovité podlouhlé, šupiny jsou dlouhé 2cm,

široké 3cm, na konci zaoblené, podpůrné šupiny vyčnívají a jsou zpětně zahnuté. Semena jsou vejčitá, široce křídlatá a dlouhá 1cm.

Abies ernestii

oblasti: Gansu, Hubei, Sichuan, Xizang (Tibet), Yunnan

Roste v Číně v podobě stromu s kuželovitou korunou. Dorůstá výšky až 60m při průměru kmene 2m. Borka je tmavěšedá, podélně se odlupuje. Větve jsou bleděžluté až hnědožluté či žlutošedé, později šedé nebo šedohnědé. Jehlice jsou na horní straně větví vystoupavé, na spodní hřebenité, horní strana je zelená, na spodní straně jsou 2 stomatální bledé řady (vzácně i 2 - 4 necelé na horní straně), 2 okrajové pryskyřičné kanálky, konec vykrojený nebo špičatý. Samičí šištice zelené, žlutozelené nebo hnědozelené, ve zralosti hnědožluté nebo hnědé, válcovité nebo vejčité válcovité, dlouhé 4 - 14cm, široké 3 - 4cm, semenné šupiny ve středu šištic široce ob3úhle vějířovité nebo lichoběžníkovitě vějířovité, dlouhé 1,7 - 3cm, široké 2,2 - 3,5cm, listeny nevyčnívají, mají 1/3 až 1/2 délku semenných šupin, konec je ostře špičatý. Semena jsou šikmo 3úhlá, velká 7 - 9mm, křídlo je hnědé nebo růzovořialovohnědé a dlouhé 0,8 - 1,8cm. Existují vnitrodruhové taxony:

- var. *ernestii*/A. *beissneriana*/A. *chensiensis* var. *ernestii*/A. *recurvate* var. *ernestii* - Gansu, Hubei, Sichuan, Xizang; jehlice jsou husté, mírně zakřivené, tenké, dlouhé 1 - 3cm; samičí šištice dlouhé 4 - 10cm

- var. *salouenensis*/A. *chensiensis* subsp. *salouenensis*/A. *chensiensis* var. *salouenensis*/A. *chensiensis* subsp. *yulongxueshanensis*/A. *chensiensis* var. *yulongxueshanensis*/A. *recurvate* var. *salouenensis*/A. *salouenensis* - jehlice volné, rovné, tlustší, dlouhé 4 - 7cm; semenné šupiny hnědožluté nebo hnědé, dlouhé 10 - 14cm, široké 5cm

Abies fabri (Jedle Faberova)

synonyma: A. *delavayi* var. *fabri*, *Keteleeria fabri*, *Pinus fabri*

oblasti: Sichuan

Pochází z Číny. Roste v podobě stromu. Dorůstá výšky až 40m při průměru kmene do 1,5m. Borka je šedá, odlupuje se. Větve jsou v mládí bleděhnědé nebo šedožluté, později hnědošedé, zimní pupeny kulovité nebo vejčité, pryskyřičnaté. Jehlice jsou na horní straně větví vystoupavé, na spodní hřebenité, horní strana zelená, délka 1,2 - 3cm, šířka 2 - 2,5mm, na spodní straně jsou 2 bílé pruhy stomatálních řad a 2 okrajové pryskyřičnaté kanálky, okraj je podvinutý, konec vykrojený nebo tupý. Samičí šištice krátce stopkaté, vejčité válcovité nebo krátce válcovité, dlouhé 6 - 11cm, široké 3 - 5cm, semenné šupiny ve středu šištic vějířovité lichoběžníkovité, dlouhé 1,4 - 2cm, široké 1,6 - 2,4cm, listeny klínovitě obvejčité, konec široce zaoblený a krátce hrotitý. Semena jsou úzce eliptická, velká 1,3 - 1,6cm včetně křídla černohnědé barvy.

Abies fanjingshanensis (Jedle Fanjingshan)

synonyma: A. *fargesii* var. *fanjingshanensis*

oblasti: Guizhou

Pochází z Číny. Roste v podobě stromu. Dorůstá výšky až 20m při průměru kmene do 65cm. Borka je tmavěšedá. Větve jsou v mládí červenohnědé, později tmavší a zimní pupeny jsou vejčité. Jehlice jsou na horní straně větví paprscité nebo vystoupavé, na spodní hřebenité, dlouhé 1 - 4,3cm, široké 2 - 3mm, na spodní straně jsou 2 pruhy stomatálních řad a 2 okrajové pryskyřičné kanálky a konec

je tupý. Samičí šištice jsou krátce stopkaté, růžovofialovohnědé, později tmavěhnědé, válcovité, dlouhé 5 - 6cm, široké 4cm, semenné šupiny ve středu šištice ledvinovité, dlouhé 1,5cm, široké 1,8 - 2,2cm, listeny jsou lopatkovité, asi 4/5 délky semenných šupin, okraj může být zaoblený nebo vykrojený. Semena jsou úzce vejčitá, velká 8mm a křídlo je široce klínovité, velké 7mm.

Abies fansipanensis

Abies fargesii (Jedle Fargesova)

synonyma: *A. fargesii* subsp. *hupehensis*, *A. fargesii* var. *hupehensis*, *A. fargesii* var. *tieghemii*

oblasti: Gansu, Sichuan

Pochází z Číny. Roste v podobě stromu s úzce pyramidální nebo kuželovitou korunou. Dorůstá výšky do 40 (i 65)m při průměru kmene 1,5 - 2m. Borka je tmavěšedá nebo tmavě šedohnědá, hladká až drsná, nepravidelně se odlupuje a praská. Hlavní větve jsou mohutné, ostatní červenohnědé, šedohnědé nebo bleděhnědé, holé či ochlupené, zimní pupeny vejčité nebo téměř kulovité, pryskyřičnaté, dlouhé 6 - 8mm, široké 4 - 5mm a barva je růžovofialová. Jehlice jsou na horní straně větví vystoupavé, na spodní hřebenitě 2řadě uspořádané, horní strana tmavězelená, tvar obkopinatě čárkovitý, zploštělý, délka 1 - 3cm, šířka 1,5 - 4mm, na spodní straně jsou stomatální řady ve 2 bílých pružích, má 2 okrajové nebo středové pryskyřičné kanálky, konec vykrojený (i tupý nebo špičatý). Samčí šištice žluté s červenými skvrnami, válcovité, dlouhé 1,3cm, široké 5mm. Samičí šištice modrorůžovofialové až tmavě růžovofialové nebo červenohnědé, válcovité, dlouhé 3 - 10cm, široké 3 - 4cm, semenné šupiny ve středu šištice ledvinité nebo vějířovitě ledvinité, dlouhé 0,8 - 1,5cm, široké 1,3 - 2cm, listeny obvejčité klínovité, okraj může být vykousávaně zoubkovaný. Semena jsou o3úhle vejčitá nebo podlouhlá, dlouhá 5 - 6mm, široké 3 - 4mm, křídlo je černé a dlouhé až 1,5cm. Existuje vnitrodruhový taxon:

- var. *fargesii*/var. *hupehensis*/var. *sutchuenensis*/var. *tieghemii*/*A. kansouensis*/*A. sutchuenensis* - větve červenohnědé, někdy pouze narůžovofialovělé, holé nebo ochlupené
- var. *faxoniana*/*A. faxoniana*/*A. delavayi* var. *faxoniana*/subsp. *minensis*/var. *minensis*/*A. minensis* - Gansu, Sichuan; větve bleděhnědé nebo šedohnědé, hlavní větve bývají holé, ostatní hustě rezavohnědě ochlupené
- 'Headfort'/'Hereford' - zakrslý habitus; pomalý růst
- 'Sutchuenensis'

Je dobře mrazuvzdorná.

Množí se semeny nebo řízkováním.

Abies ferreana

oblasti: Sichuan, Yunnan

Roste v Číně v podobě stromu. Dorůstá výšky až 20m a průměru do 1m. Borka je šedohnědá nebo tmavěšedá, rozpukaná. Větve jsou červenohnědé nebo tmavěhnědé, hustě rezavě hnědě ochlupené, zimní pupeny kulovité, pryskyřičnaté. Jehlice jsou na horní straně vystoupavé, na spodní 2x hřebenitě, horní strana tmavězelená, tvar obkopinatě čárkovitý, zploštělý, délka 1 - 2,3cm, šířka 2 - 2,5mm, spodní strana má 2 bílé stomatální řady a 2 středové pryskyřičné kanálky, konec tupý nebo vykrojený. Samičí šištice tmavě růžovofialové nebo modročerné, podlouhlé nebo válcovité vejčité, dlouhé 7cm, široké 3,5 - 4cm, semenné šupiny vějířovitě lichoběžníkovité, dlouhé 1,6 - 2cm,

široké 1,6 - 2,2cm, listeny dlouze klínovitě lopatkovité, zašpičatělé nebo ostře špičaté. Semena jsou velká 0,7 - 1cm, křídlo je bledě hnědofialové, klínovité, dlouhé 7 - 8mm. Existují vnitrodruhové taxony:

- var. *ferreana*/A. *forrestii* var. *ferreana*/A. *rolii*/A. *yuana* - konec jehlic zaoblený, hrotitý, obvykle zahnutý
- var. *longibracteata* - Yunnan; konec listeny zašpičatělý, vyčnívající

Abies firma (Jedle japonská)

synonyma: A. *bifida*, A. *firma* var. *bifida*, A. *firma* var. *momii*, A. *momii*, A. *thunbergii*, *Picea firma*, *Picea thunbergii*, *Picea webbiana*, *Pinus bifida*, *Pinus firma*, *Pinus firma* var. *incisa*, *Pinus momii*

oblasti: J Japonsko, Střední Japonsko

Pochází z jižního a středního Japonska. Roste v podobě stromu s pyramidální nebo kupolovitou korunou. Dorůstá výška až 50m při průměru kmene do 2m. Borka je černá, drsná, šupinatá a rýhovaná. Dřevo je nažloutlé nebo načervenalé. Větve jsou šedožluté, později bleděšedé, zimní pupeny vejčité až kuželovité, mírně pryskyřičnaté, dlouhé do 1cm, široké 5mm. Mladé jehlice jdou 2klané, vzácně špičaté, jehlice na horní straně větví téměř paprscité nebo vystoupavé, na spodní straně hřebenité, horní strana zelená, spodní sivožlutá, délka 2 - 5cm, šířka 3 - 4mm, na spodní straně jsou 2 řady bílých stomatálních pruhů a 2 středové pryskyřičné kanálky, konec je vykrojený nebo tupý. Samčí šištice jsou válcovité, nažloutlé, samostatné, převislé, dlouhé 2,5 - 3cm, samičí šištice vejčité podlouhlé až kuželovité, na konci zaoblené, zelené, listeny žluté, dlouhé 8 - 15cm, široké 3 - 5cm, pryskyřičnaté, semenné šupiny vějířovitě lichoběžníkovité, dlouhé 1,2 - 2,5cm, široké 1,7 - 3,2cm, listeny obvykle vyčnívají. Semena jsou dlouhá 6 - 8mm a křídlo je podlouhlé, nahnědlé a dlouhé 1 - 1,5cm. Existuje vnitrodruhový taxon:

- 'Bedgebury' - nejspíše kříženec A. *firma* a A. *homolepis*; menší, jehlice silnější, pevné, husté, tmavězelené

Vyhovuje jí vlhký vzduch, chráněné místo a hlubokou vlhkou půdou. Špatně snáší pozdní mrazíky.

Množí se semeny nebo řízkováním

Abies flinckii (Jedle jalisco)

Abies fordei

Abies forrestii (Jedle Forrestova)

synonyma: A. *chengii*, A. *delavayi* var. *forrestii*, A. *forrestii* var. *chengii*, A. *georgei*

oblasti: Sichuan, Xizang (Tibet), Yunnan

Jedná se spíše o poddruh A. *delavayi*. Pochází z Číny. Roste v podobě stromu. Dorůstá výšky do 20 (i 40)m. Borka je tmavěšedá. Větve jsou červenohnědé nebo hnědé, drobně ochlupené, později tmavší nebo šedé, zimní pupeny kulovité nebo obvejčité, pryskyřičnaté. Jehlice na horní straně větví vystoupavé, na spodní straně hřebenité, horní strana zelená, délka 1,5 - 4 (i 5)cm, šířky 2 - 2,5mm, na spodní straně 2 bílé stomatální pruhy a 2 okrajové pryskyřičné kanálky, konec vykrojený (i špičatý nebo tupý). Samičí šištice přisedlé, tmavě hnědorůžovofialové nebo černohnědé, válcovité, dlouhé 7 -

12cm, široké 3,5 - 6cm, semenné šupiny ve středu šištice vějířovitě lichoběžníkovité, dlouhé 1,3 - 2cm, široké 1,3 - 2,3cm, listeny klínovitě obvejčité, okraj může být široce zaoblený, konec rovný nebo se zakřiveným hrotem délky 4 - 7mm. Semena jsou velká 1cm a mají bleděhnědé nebo červenohnědé široce klínovitě křídlo. Existují vnitrodruhové taxony:

- var. *georgei*
- 'Smithii'

Abies fraseri (Jedle Frazerova)

synonyma: *A. balsamea* subsp. *fraseri*, *A. balsamea* var. *fraseri*, *A. humilis*, *Picea balsamea* var. *fraseri*, *Picea fraseri*, *Picea hudsonia*, *Pinus balsamea* var. *fraseri*, *Pinus fraseri*

oblasti: Georgia, Severní Karolína, Tennessee, Virginie

Roste na východě USA v podobě stromu se symetrickou pyramidální až jehlancovitou korunou. Dožívá se věku 150let. Dorůstá výšky až 25m při průměru kmene do 75cm. Borka je šedá, hladká, později šedá s červenými šupinami. Dřevo je světlehnědé s bílým bělovým dřevem. Větve jsou vodorovné, v mládí žlutohnědé, červeně ochlupené, pupeny bleděhnědé, kuželovité, malé, pryskyřičnaté, špičaté, bazální šupiny krátké, široké, holé, pryskyřičnaté. Jehlice jsou 2řadě (ve spodní části stromu i spirálovitě) uspořádané, dlouhé 1,2 - 2,5cm, široké 1,5 - 2mm, pružné, na spodní straně mají z každé strany (8 -) 10 (i 12) stomatálních řad, horní strana lesklá, zelená, uprostřed 0 - 3 stomatální řady. Samčí šištice červenožluté nebo žlutozelené. Samičí šištice válcovité, dlouhé 3,5 - 6cm, široké 2,5 - 4cm, tmavě růžovofialové s žlutozelenými listeny, přisedlé, na konci zaoblené, šupiny dlouhé 0,7 - 1cm, široké 1 - 1,3cm a ochlupené. Semena jsou dlouhá 4 - 5mm, široká 2 - 3mm, hnědá, křídlo podobně dlouhé, růžovofialové a má 5 děloh. Existují vnitrodruhové taxony:

- 'Coerulea' - nízký rozkladitý habitus; jehlice modrozelené
- 'Compacta' - zakrslý kompaktní habitus
- 'Franklin' - čarověník; zakrslý
- 'Frederick' - úzce sloupovitý habitus; jehlice tmavězelené
- 'Gee'/'Gee's Broom' - čarověník; zakrslý habitus
- 'Glaucua' - hustý habitus; jehlice na spodní straně stříbrobílé, celkový vzhled je ale namodralý
- 'Hal' - čarověník; zakrslý
- 'Julian Potts' - zakrslý; v 10ti letech výška 30cm; roční přírůstky 2,5cm
- 'Klein's Nest' - hustý kompaktní habitus; výška do 75cm; větve polovzpřímené; jehlice krátké, tmavězelené; šišky malé, růžovofialové
- 'Meyer's Dwarf' - zakrslý nepravidelný hustý kuželovitý habitus; výška do 60cm, šířka do 1,2m; jehlice zelené
- 'Nana' - zakrslý habitus
- 'Pendula' - převislý habitus
- 'Prostrata'/'f. prostrata'/'Horizontalis' - rozkladitý kompaktní keř, často bez kmene; výška do 1,2 - 1,5m, šířka 3,6 - 4,2m; pomalý růst
- 'Recker No. 1' - čarověník; zakrslý habitus
- 'Reeseville Ridge' - úzce sloupovitý habitus
- 'Vasti'/'Ken Franke Prostrate' - nízký rozkladitý habitus
- 'Verkade's Prostrate' - nízký rozkladitý habitus
- 'Wingle's Blue Bonnet'/'Blue Bonnet' - zakrslý kuželovitý habitus; jehlice modré; roční přírůstky 5 - 10cm

Množí se semeny.

Abies georgei

oblasti: Sichuan, Xizang (Tibet), Yunnan

Pochází z čínských provincií Sichuan, Xizang a Yunnan. Roste v podobě stromu. Dorůstá výšky až 30m, při průměru kmene až 1m. Borka je tmavěšedá, vločkovitá. Mladé větve jsou červenohnědé nebo tmavěhnědé, hustě rezavohnědě ochlupené, zimní pupeny pryskyřičnaté. Jehlice jsou husté, na horní straně větví vystoupavé, hřebenité na spodní straně, horní strana je zelená, tvar obvejčitě čárkovitý, rovný nebo zakřivený, délka 1,5 - 2,5cm, šířka 2 - 2,5mm, má 2 pryskyřnaté kanálky, okraj mírně podvinutý, konec vykrojený. Samičí šištice jsou přisedlé, ve zralosti černé, vejčitě válcovité, dlouhé 7 - 11cm, široké 4 - 6cm, semena šupin jsou vějířovitě lichoběžníková, dlouhá 1,9 - 2,1cm, široká 1,8 - 2,3cm. Semena jsou šikmo eliptická, dlouhá 1 - 1,2cm, opatřená hnědým 7mm křídlem. Existují vnitrodruhové taxony:

- var. *georgei*/A. *delavayi* var. *georgei*/A. *forrestii* var. *georgei* - Sichuan, Xizang a Yunnan; listeny delší než semenné šupiny
- var. *smithii*/A. *delavayi* var. *smithii*/A. *forrestii* var. *smithii* - Yunnan; listeny stejně dlouhé nebo kratší než semenné šupiny

Abies grandis (Jedle obrovská)

synonyma: A. *aromatica*, A. *excelsior*, A. *gordoniana*, A. *grandis* f. *johnsonii*, A. *grandis* subsp. *idahoensis*, A. *grandis* var. *idahoensis*, A. *occidentalis*, A. *parsonii*, A. *parsonsiana*, *Picea grandis*, *Picea parsonii*, *Pinus grandis*

oblasti: Britská Kolumbie, Česká republika, Idaho, Kalifornie, Montana, Německo, Oregon, Washington, Z USA

Pochází ze západu Severní Ameriky. U nás je pouze uměle vysazována. Patří mezi stálezelené stromy. Dožívá se věku 200 - 250let. Dorůstá až 15 šířky, 50 - 75 (i 100)m výšky, průměru kmene do 1,55cm a řadí se tím mezi nejvyšší jehličnany i obecně stromy světa. Koruna je kuželovitá. Pod zemí vytváří hluboký kořenový systém. Borka má v mládí pryskyřičnaté růžovofialové pryskyřičnaté puchýřky, je hladká, šedozelená, později je brázditá a tmavěhnědá. Mladé větve jsou hnědozelené a olýsávají. Jehlice má dlouhé 1 - 6cm, široké 1,5 - 2,5mm, na stejné větvičce různě dlouhé, jsou charakteristicky 2řadě hřebenově uspořádané a jsou slabší než u jiných jedlí. Na spodní straně jsou 2 bílé proužky s 5 - 7mi řadami průduchů (na horní straně chybí). Při rozemnutí vydávají příjemné aroma. Samčí šištice jsou v době opylení modročervené, růžovofialové, oranžové, žluté nebo nazelenalé. Samčí šištice jsou mají barvu žlutou, později červenou. Samičí šištice jsou válcovité, vzpřímené, mají barvu zelenou, tmavěmodrou, tmavě růžovofialovou nebo šedou, délku do 12cm, šířku do 4cm, semenné šupiny jsou 2x širší než dlouhé, celokrajné, podpůrné šupiny krátké, nevyčnívající. Semena jsou hnědožlutá, dlouhá 6 - 8mm, široká 3 - 4mm, křídlo je narůžovělé a mívá 5 - 6 děloh. Je dobrým zdrojem stavebního dřeva. Existují vnitrodruhové taxony:

- 'Aurea'/f. *aurea*/'Aurifolia' - kuželovitý habitus; jehlice v mládí žluté, později tmavězelené
- 'Compacta' - zakrslý habitus; jehlice dlouhé do 1 - 1,5cm, snad i více
- 'Johnsonii'/f. *johnsonii* - úzce sloupovitý habitus; výška do 20m, šířka do 3m; větve kratší; jehlice kratší
- 'Pendula' - převislý habitus; větve visící dolů
- 'Pumila' - zakrslý habitus
- 'Reggear' - zakrslý kulovitý až plochý, později vzpřímený kuželovitý habitus; jehlice lesklé; roční přírůstek 5cm
- 'Van Dedem's Dwarf'/'Van Dedens Dwarf' - zakrslý kupkovitý až kulovitý bizarní habitus; jehlice

shluklé k sobě, bledězelené; roční přírůstek asi 2cm

Má ráda vlhčí půdu. Jedná se o nejrychleji rostoucí jedli.

Abies grandis x Abies concolor

Abies guatemalensis (Jedle guatemalská)

synonyma: *A. guatemalensis* subsp. *ixtepejiensis*, *A. guatemalensis* subsp. *longibracteata*, *A. guatemalensis* subsp. *rushforthii*, *A. guatemalensis* subsp. *tamaulipasensis*, *A. guatemalensis* subsp. *zapotekensis*, *A. guatemalensis* var. *ixtepejiensis*, *A. guatemalensis* var. *longibracteata*, *A. guatemalensis* var. *rushforthii*, *A. guatemalensis* var. *tacanensis*, *A. guatemalensis* var. *tamaulipasensis*, *A. tacanensis*, *A. zapotekensis*

oblasti: Guatemala, Mexiko

Pochází z Guatemaly a Mexika. Roste v podobě kuželovitého stromu. Dorůstá výšky 20 - 35 (i 45)m při průměru kmene 1m nebo i více. Větve jsou vodorovné. Borka je černohnědá nebo šedohnědá, větve jsou červenohnědé až tmavě černočervené, ochlupené, pupeny kulovitě vejčité, pryskyřičnaté, dlouhé do 5mm. Jehlice jsou mírně hřebenité, na horní straně lesklé, tmavězelené, spodní je nasivělá až stříbřitá, centrální žebro vystouplé, délku mají 1,5 - 5,5cm, šířku 1,2 - 2mm, na horní straně průduchy obvykle chybí, na spodní jsou v 8 - 10ti řadách, mají 2 okrajové pryskyřičné kanálky, konec tupý, bývá vykrojený. Samičí šištice dlouze válcovité, na konci špičaté až zploštělé, žlutohnědé, fialově ožíněné, dlouhé 8 - 11,5cm, široké 4 - 4,5cm, šupiny podlouhlé, širší než dlouhé, listeny schované 1/2 délky šupin, klínovitě obvejčité nebo obkopinaté. Šupiny jsou široce klínovitě obvejčité nebo příčně podlouhlé, dlouhé 2,7 - 3cm, široké 1,5 - 2,2cm. Semena jsou bleděhnědá, klínovitě obvejčítá, dlouhé 9mm a křídlo je dlouhé do 1,5cm.

Abies hickelii (Jedle hickel)

synonyma: *A. oaxacana*, *A. religiosa* subsp. *hickelii*

oblasti: Oaxaca

Pochází z Mexika. Roste v podobě stromu s kuželovitou nepravidelnou korunou. Dorůstá výšky 20 - 35m. Borka je šedá, brázditá. Větve jsou tmavěhnědé až načervenalé, mírně ochlupené, pupeny kulovité nebo mírně vejčité, trochu pryskyřičnaté a šupiny jsou tupé. Jehlice jsou téměř 2řadé, široce odstávající, na horní straně rýhované, tmavězelené, lesklé, bez průduchů, na spodní straně nasivělé, u báze zploštělé, zkroucené, stomatálních řad je 14 - 16, konec bývá vykrojený, délka dosahuje 1,2 - 3,2cm, šířka 1 - 1,5mm a okraj mírně podvinutý. Samičí šištice jsou válcovité, krátce špičaté nebo tupé, mírně pryskyřičnaté, mají 1cm stopku, barvu tmavěhnědou až fialovohnědou, délku 7 - 12cm, šířku 3 - 7cm, šupiny jsou téměř okrouhlé, okraj zoubkovaný, listeny trochu vyčnívají, jsou vzpřímené, 3úhle vejčité. Semena jsou velká 6 - 7mm a mají 1,3cm křídlo oranžovožluté barvy.

Abies hidalgensis

Abies holophylla (Jedle jehlicovitá)

synonyma: *A. holophylla* var. *aspericorticea*, *A. yoneyamae*, *Picea holophylla*, *Pinus holophylla*

oblasti: Heilongjiang, Jilin, JV Sibiř, Korea, Liaoning, V Rusko, V Sibiř

Roste v Číně, Koreji a východním Rusku v podobě stromu s úzce kuželovitou korunou. Dorůstá výšky 25 - 40m při průměru kmene až 1m. Borka je šedá, šedohnědá nebo tmavěhnědá. Větve jsou vodorovné, v mládí žlutošedé nebo žlutohnědé, lesklé, holé, zimní pupeny vejčité, pryskyřičnaté a v průměru mají 1,2 - 1,8mm. Jehlice jsou uspořádané do 2 hřebenitých řad, na horní straně větví jsou vystoupavé, nahoře tmavězelené, lesklé bez stomatálních řad (max. 1 - 2 na konci), naspodu sivozelené nebo našedlé, zploštělé, ve 2 bílých pruzích má 6 - 8 stomatálních řad a 2 středové pryskyřičné kanálky, dlouhé 2 - 4cm, široké 1,5 - 2,5mm, na konci špičaté. Samčí šištice světležluté, narůžovělé, samičí šištice téměř přisedlé, modrozlutozelené, žlutohnědé nebo žlutošedohnědé, válcovité, dlouhé 6 - 15cm, široké 3,5 - 5cm, semenné šupiny téměř vějířovitě lichoběžníkovité nebo ob3úhle vějířovité, listeny klínovitě obvejčité, krátké. Semena jsou ob3úhlá, zelenožlutá, velká 8 - 9mm a křídlo je klínovitě podlouhlé, dlouhé 1,5cm.

Vyhovuje ji vyšší vzdušná vlhkost a vlhká půda bohatá na živiny. U nás je plně mrazuvzdorná.

Množí se semeny.

Abies homolepis (Jedle nikkoská)

synonyma: *A. brachyphylla*, *A. brachyphylla* var. *tomomi*, *A. finhonnoskiana*, *A. firma* var. *brachyphylla*, *A. harryana*, *A. homolepis* var. *scottae*, *A. homolepis* var. *tomomi*, *A. tschonoskiana*, *Picea brachyphylla*, *Picea homolepis*, *Picea pinnosa*, *Picea tschonofskiana*, *Pinus brachyphylla*, *Pinus harryana*, *Pinus homolepis*

oblasti: Japonsko, Německo, New York

Pochází z Japonska. Má kuželovitý až pyramidální tvar (ve stáří se zploštělou špičkou) a dorůstá výšky až 25 (i 40)m. Borka je šupinatá. Větve vyrůstají v pravidelných přeslenech, jsou vodorovné, hluboce rýhované, v mládí hladké, šedé až hnědé či žlutohnědé i narůžovělé, pupeny vejčité kuželovité, částečně schované v jehlicích, hnědé, bílé pryskyřičnaté a v průměru mají 1 - 1,4cm. Jehlice vyrůstají kolem celé větve, v dolní části rozkladité, směřují kupředu, jsou tuhé, vyrůstající do 2 stran (ne zcela ploše), na horní straně tmavězelené, lesklé, na spodní straně modrobílé s 2mi bílými proužky a délka dosahuje 1 - 3cm, šířka 2 - 2,5mm, průduchy jsou na horní straně řídké, na spodní tvoří 6 - 8 řad, báze je zkroucená, konec tupý nebo 2klaný. Samčí šištice jsou vejčité, žlutozelené, dlouhé do 1,4cm, široké 7mm, samičí šištice válcovité, na konci zaoblené, pryskyřičnaté, tmavěfialové až hnědé, dlouhé 7 - 10cm, široké 3 - 4cm, šupiny mírně ochlupené, zoubkované, listeny schované velikosti 1/2 délky šupin. Semena jsou okřídlená, našedlá a dlouhá do 1,8cm. Existují vnitrodruhové taxony:

- 'Molenhill' - kuželovitý zakrslý patrovitě větvený habitus; ve 20ti letech výška 1m; jehlice kratší
- 'Prostrata' - rozkladitý až rozkladitě obloukovitý habitus; šířka větší než-li výška; jehlice dlouhé, lesklé, na horní straně olivově zelené, na spodní straně stříbřité
- 'Scottae' - zakrslý habitus
- 'Shelter Island' - polorozkladitý až rozkladitý nepravidelný habitus; jehlice žlutozelené
- 'Tomomi'/f. *tomomi* - užší a řídkší habitus; jehlice dlouhé 0,7 - 1,4 (i 2)cm
- var. *umbellata*/*A. umbellata*/*A. umbilicata* - Japonsko; šišky před dozráním žlutozelené, na konci ploché se špičatým středem, podpurné šupiny na bázi vystupují

Je velmi otužilá a u nás plně mrazuvzdorná, občas trochu náchylná na pozdní mrazíky. Vyhovuje jí vlhký vzduch, polostín, hlubší vlhká mírně propustná půda bohatá na živiny s kyselým až neutrálním

pH.

Množí se semeny.

Abies kawakamii (Jedle Kawakamiova)

synonyma: *A. mariesii* var. *kawakamii*

oblasti: JV Čína, Tchaj-wan

Pochází z Tchaj-wanu z alpínského pásma. Roste v podobě keře nebo stromu s pyramidální korunou. Dorůstá výšky 15 - 35m při průměru kmene do 1m. Borka je šedohnědá, šupinatá, pryskyřičnatá. Větve jsou v mládí žlutohnědé, později hnědé nebo hnědošedé, hustě ochlupené, zimní pupeny kulovité až vejčité, pryskyřičnaté, hnědé až načervenalé a šupiny jsou tupé. Jehlice odstávají paprscitě nebo hřebenitě, horní strana zelená, jsou dlouhé 1 - 3cm, široké 1,5 - 2mm, na spodní straně je 2 bílé stomatální řady, nahoře je několik řad, má 2 okrajové pryskyřičné kanálky, konec mírně vykrojený nebo tupý. Samčí šištice válcovité, dlouhé až 1,5cm, samičí šištice téměř přisedlé, tmavě růžovofialové, široce válcovité, vejčité nebo podlouhle vejčité, dlouhé 6 - 7,5cm, široké 3,7 - 4cm, semenné šupiny ve středu šištic vějířovitě lichoběžníkovité nebo vějířovitě ledvinité, dlouhé 1,5 - 2cm, široké 2 - 2,5cm, listeny nevyčnívají, jsou dlouhé 3/5 až 5/5 semenných šupin. Semena jsou načernalá, velká 7 - 9mm a křídlo má podobnou velikost.

Abies koreana (Jedle korejská)

synonyma: *A. koreana* f. *nigrocarpa*

oblasti: Korea

Pochází z Koreje. Patří mezi stálezelené keře nebo stromy se široce pyramidální korunou. Dorůstá výšky 9 - 15 (i 18)m a šířky 3m. Borka má šedohnědou barvu a je hladká, pryskyřičnatě puchýřnatá, později brázditá, plátkovitá, narůžovofialovělá až světlešedá, kůra červenohnědá. Větve jsou rýhované, mírně ochlupené, lesklé, šedé až žlutošedé, později narůžovofialovělé, pupeny vejčité, hnědé až červené, bíle pryskyřičnaté a v průměru mají 0,8 - 1,2mm. Jehlice na vnější straně směřují kupředu, vyrůstají téměř ve šroubovici, jsou rovné, na spodní straně kýlnaté, na horní lesklé, zelené, konec vykrojený. Samčí šištice kulovitě vejčité, červenožluté nebo zelené, s fialovohnědým nádechem, dlouhé 1cm, široké 7mm, samičí šištice široce zakulacené, dlouhé 5 - 7cm, široké 2,5 - 4cm, modrošedé až tmavofialové s bílými pryskyřičnými tečkami, šupiny ledvinité, listeny červenohnědé, mírně vyčnívající. Semena jsou vejčitá, růžovofialová, velká 7mm a křídlo je červenohnědé. Plodí již mladé stromy. Existují vnitrodruhové taxony:

- 'Alpin Star' - zakrslý pyramidální habitus; jehlice tmavězelené; roční přírůstek 5cm
- 'Aurea' - nepravidelný rozkladitý habitus; jehlice žluté
- 'Barabits Spreading' - nízký rozkladitý až téměř kulovitý habitus; roční přírůstky 5cm
- 'Black Prince' - kompaktní kuželovitý habitus; jehlice tmavězelené; pomalý růst
- 'Blaue Zwo'/'Blau Zwo'/'Blue Zwo' - zakrslý vzpřímený habitus; jehlice šedomodré; šišky malé, obvykle bohaté; roční přírůstky 2,5 - 5cm
- 'Blauer Dragoner' - hustý kompaktní habitus; jehlice modré
- 'Blauer Eskimo'/'Eskimo' - čarovník; zakrslý rozkladitý kulovitý habitus; výška i šířka 30cm; jehlice modrošedé, na spodní straně stříbřitě bělavé; roční přírůstky min. 2,5cm
- 'Blauer Pfiff'/'Blue Hit' - nižší široce kuželovitý a kompaktní habitus; jehlice modré až modrozelené; roční přírůstky 5 - 10cm
- 'Blinsham Gold' - rozkladitý plochý (později mírně kuželovitý) habitus; jehlice žluté
- 'Blue Emperor' - kompaktní habitus; jehlice modré; pomalý růst

- 'Blue Magic' - pyramidální zakrslý řidší habitus; jehlice bledě stříbromodré
- 'Blue Standard'
- 'Blue Star' - jehlice modré
- 'Bonsai Blue' - zakrslý vystoupavý, později široce kuželovitý habitus; výška 1,8m, šířka 1,6m; jehlice modré až modrozelené; bohatě plodí již v mládí
- 'Brevifolia' - kompaktní habitus; jehlice dlouhé 0,6 - 1cm, široké 2mm, na horní straně matně zelené, na spodní šedobílé; samičí šišky menší, fialové
- 'Brillant' - ploše kulovitý habitus; v 10ti letech výška 25cm, šířka 50cm; jehlice husté
- 'Cis' - malý kulovitý a hustý habitus; v 10ti letech výška 30cm, šířka 40cm; jehlice lesklé, tmavězelené; roční přírůstky 1,5 - 2,5cm
- 'Compact Dwarf'/'Compacta'/'Nana' - zakrslý ploše rostoucí habitus bez hlavního výhonu; nevytváří plody; roční přírůstky 5 - 8cm
- 'Crystal Globe' - zakrslý robustnější habitus
- 'Dark Hill' - vrchol hnízdovitý; výška 50cm, šířka 60 - 70cm; jehlice tmavězelené se stříbřitými stomatálními pruhy
- 'Diskus' - pravidelně pyramidální hustý kompaktní habitus; v 15ti letech výška 3m; jehlice tmavězelené, stočené do spirály; roční přírůstky 30cm
- 'Doni Tajuso' - zakrslý habitus
- 'Flava'/'var. flava' - šišky zakrslé, zelené, později žlutohnědé, dlouhé 5 - 6cm; křídlo semen tmavěhnědé
- 'Fliegender Untertasse' - rozkladitý hustý habitus; v 15ti letech výška 40cm, šířka 1,25m; větve vodorovné; jehlice zelené, na spodní straně stříbřité
- 'Flynn's Flash' - zakrslý vzpřímený habitus; výška do 1,8m; jehlice na koncích béžovobílé; pomalý růst
- 'Frosty' - vzpřímený kuželovitý habitus; jehlice zkroucené, zdánlivě omrzlé; pomalý růst
- 'Gait' - zakrslý kulovitý, později úzce vzpřímený až kuželovitý habitus; výška 90cm, šířka 30cm; jehlice tmavězelené; roční přírůstek 5cm
- 'Gelbbunt' - zakrslý kompaktní habitus; jehlice tmavězelené, žlutě kropenaté
- 'Glaucia' - jehlice modré
- 'Golden Dream'/'Golden Traum' - rozkladitý kompaktní vázovitý, keřovitý později kuželovitý habitus; jehlice žluté až žlutozelené, někdy kombinace zelených i žlutých
- 'Golden Glow' - kompaktní zakrslý habitus; jehlice žlutooranžové
- 'Golden Wonder' - plochý habitus; jehlice v zimě a na jaře žluté
- 'Grazil' - zakrslý nepravidelný habitus; jehlice bledě modrozelené; roční přírůstek 1,5cm
- 'Green Carpet' - zakrslý plochý a rozkladitý habitus; v 10ti letech výška 30cm, šířka 60cm; jehlice zelené; roční přírůstek 5 - 10cm
- 'Gruebele' - zakrslý kulovitý habitus; jehlice zelené
- 'Grüne Spinne' - kobercovitý habitus; výška do 75, šířka větší
- 'Horstmann' - zakrslý skoro kulovitý habitus s užší bází; jehlice dlouhé 1,1cm, široké 1,7 - 1,8mm, tmavězelené, na spodní straně s 2mi bílými pruhy; roční přírůstek 2cm
- 'Horstmann's Silberlocke'/'Silverlade'/'Silberlocke'/'Silverlock' - pravidelný pyramidální habitus; v 15ti letech výška do 3m; jehlice spirálovitě zkroucené vzhůru, spodní strana stříbřitá; šišky fialové nebo modrofialové, vztyčené, válcovité, dlouhé 5 - 7cm, brzy bohatě plodící; roční přírůstky 3 - 7 (i 15)cm
- 'Houte Mayer' - zakrslý téměř kulovitý habitus
- 'Ice Breaker'/'Icebreaker' - čarověník; zakrslý habitus; přírůstky ve formě malých šišticevitých a spirálovitých prstenců; jehlice zkroucené stříbřitěbílé; roční přírůstek 3cm
- 'Inverleht' - nižší, širší než vysoký; bohatě plodí
- 'Kohout' - zakrslý polštářovitý habitus; jehlice zkroucené, na spodní straně stříbřité
- 'Kohout Hexe' - čarověník; pravidelně kulovitý habitus; jehlice krátké zeleno stříbřité; roční přírůstky 1cm
- 'Kristalkugel' - čarověník; jehlice dlouhé 4 - 5mm seskupené do zdánlivých hvězdiček; roční přírůstek 2cm

- 'Lee Feber' - nižší ploše kulovitý habitus; koncové pupeny červenohnědé; jehlice uspořádané do plochy; roční přírůstky 3 - 5cm
- 'Lippetal' - zakrslý kompaktní vzpřímený mírně nepravidelný habitus; jehlice drobné, zelené
- 'Lucy' - jehlice husté, mírně prohnuté; pomalý růst
- 'Molli' - kompaktní habitus; výška 2,4m (v 10ti letech výška 60 - 80cm); brzy plodí, šišky fialovohnědé
- 'Moravia Dwarf' - úzký habitus; jehlice krátké
- 'Nadelkissen' - hustý kulovitý až polštářovitý habitus; jehlice stříbřité zelené, zkroucené; roční přírůstek 2cm
- 'Nanaimo' - kompaktní habitus; brzy bohatě plodící, šišky růžovofialové
- 'Nisbet' - keřovitý, později vázovitý habitus; jehlice matně zelené, nažloutlé; pomalý růst
- 'Oberon' - zakrslý bizarní kulovitý, později špičatý habitus; v 15ti letech výška 1,5m, šířka 80cm; jehlice paprscité, krátké, široké, lesklé, zelené, na spodní straně stříbřité, zimní pupeny bílé; polostín
- 'Orange Glow' - nízký rozkladitý habitus; jehlice tmavězelené, v zimě naoranžovělé
- 'Otto Strasse' - kulovitý zakrslý habitus; jehlice zelené; roční přírůstky 2cm
- 'Piccolo' - nevytváří centrální výhon, větve převislé, odstálé; jehlice krátké, tmavězelené
- 'Pinocchio' - zakrslý hustý téměř kulovitý habitus; jehlice zelené; roční přírůstky 5cm
- 'Pompon'/'Hexenbesen Wustenmeyer'/'Hexenbesen Wustermeyer' - čarověník; kulovitý habitus; jehlice zelené; roční přírůstky 4 - 5cm
- 'Prostrata'/'Prostrate Beauty' - nízký habitus; jehlice zelené
- 'Prostrate Beauty' - rozkladitý nepravidelný občas až vodorovný habitus, některé větve vystoupavé; jehlice dlouhé
- 'Renaults Dwarf' - kompaktní zakrslý habitus
- 'Schneestern' - robustní pyramidální habitus s pravidelnými patry; větve husté a krátké; jehlice tmavězelené, na spodní straně stříbřité proužkované; roční přírůstek 15cm
- 'Schneverdingen' - kulovitý zakrslý habitus
- f. sikokiana - šišky dlouhé 4 - 4,5cm, široké 2cm, špičky podpurných šupin menší; semena dlouhá 4mm
- 'Silber Mavers'/'Silbermavers'/'Silvermavers' - zakrslý habitus; jehlice zkroucené, modrozelené, stříbřité, na spodní straně stříbřité stomatální pruhy
- 'Silberglanz' - jehlice zakřivené, stříbřité
- 'Silberkugel'/'Silver Globe' - zakrslý plochý až téměř kulovitý habitus; ve 20ti letech výška 30 - 40cm; jehlice dlouhé 1cm, široké 1,8mm, žlutozelené, zkroucené, na spodní straně stříbřité
- 'Silberperl'/'Silberperle' - zakrslý ploše kulovitý habitus; ve 20ti letech výška 30 - 40cm; jehlice dlouhé 0,6 - 1,2cm, široké 2mm, zelené, zkroucené s mnoha stříbřité stomatálními pruhy; chráněné místo v polostínu
- 'Silberreif' - jehlice tmavězelené, stříbřité, na 2letých větvích prohnuté vzhůru
- 'Silberzwerg' - zakrslý kulovitý habitus; ve 20ti letech výška 30 - 40cm, širší než vysoký; jehlice zkroucené, na spodní straně stříbřité
- 'Silver Show' - rozkladitý habitus; výška do 6m; jehlice stočené, na spodní straně bílé; pomalý růst
- 'Silver Star' - jehlice hodně stočené (i na starém dřevě), na spodní straně stříbřité
- 'Starker's Dwarf'/'Stark's Dwarf' - zakrslý hnízdotvitý, později kupkovitý hustý habitus; v 15ti letech výška 1,25cm, šířka 50cm; jehlice tmavězelené, spodní strana bledší
- 'Stolwijk No. 2' - zakrslý kulovitý až rozkladitý habitus; jehlice tmavězelené, krátké
- 'Taiga'/'Tajga' - nízký rozkladitý široce keřovitý v mládí plochý habitus; v 15ti letech výška 60cm, šířka 1,3m; jehlice tmavězelené, široké, krátké, na spodní straně stříbřité; bohatě plodí již v mládí, šišky modré
- 'Tropfstein'
- 'True Blue' - jehlice modré
- 'Tundra' - kupkovitý až kulovitý nebo zploštělý habitus; výška 40cm, šířka 60cm; jehlice krátké a silné
- 'Verdener Dom' - úzce kuželovitý vzpřímený hustý habitus; v 15ti letech výška 1,8m a šířka 80cm; jehlice zelené, tlustší

- 'Wellenseind' - čarověník; kulovitý habitus; jehlice jemné, zelené; roční přírůstek 1,5 - 2cm
- 'White Beauty' - jehlice delší, víceméně stříbřité; pomalý růst
- 'Wuestmeyer'/'Zwergform Wuestmeyer' - zakrslý vzpřímený habitus; jehlice hustě paprscité

Růst je pomalý. Potřebuje vlhčí propustnou půdu bohatou na živiny s pH kyselým až nízce zásaditým na plném slunci nebo v polostínu na chráněném místě. Trpí pozdními mrazíky. Obstojně snáší znečištěné ovzduší.

Abies lasiocarpa (Jedle plstnatoplodá)

synonyma: *A. amabilis*, *A. balsamea* f. *compacta*, *A. balsamea* subsp. *lasiocarpa*, *A. bifolia*, *A. concolor* var. *lasiocarpa*, *A. grandis* var. *lasiocarpa*, *A. lasiocarpa*, *A. lasiocarpa* subsp. *bifolia*, *A. lasiocarpa* var. *fallax*, *A. subalpina*, *A. subalpina* var. *fallax*, *Picea bifolia*, *Picea lasiocarpa*, *Pinus lasiocarpa*

oblasti: Alberta, Aljaška, Arizona, Britská Kolumbie, Idaho, Kalifornie, Kolorado, Montana, Nevada, Nové Mexiko, Oregon, Severozápadní Teritorium, Utah, Washington, Wyoming, Yukon

Pochází ze západu Severní Ameriky. Patří mezi stálezelené rostliny. Má štíhlý kuželovitý vzpřímený jehlancovitý vzrůst, později válcovitý. Dorůstá výšky 20 - 30m, šířky 8m při průměru kmene do 80cm. Borka má hladký šedý až světlehnědý s puchýřky naplněnými pryskyřicí, později puká. Větve jsou vstřícné nebo přeslenité, zelenošedé až bleděhnědé. Pupeny jsou hnědožluté až tmavěhnědé, téměř kulovité, malé, pryskyřičnaté, zaoblené, bazální šupiny krátké, široké, vroubkované až zubaté, ostře špičaté. Jehlice jsou dlouhé 1,8 - 3,1cm, široké 1,5 - 2mm, pružné, ploché, na horní straně rýhované, modrozelené, ojíněné uprostřed s 4 - 6ti stomatálními řadami, na spodní mají 4 - 5 stomatálních řad z každé strany, pryskyřičné kanálky velké, středové. Samčí šištice růžovofialové až růžovofialovozelené. Samičí šištice válcovité, dlouhé 6 - 12cm, široké 2 - 4cm, tmavě růžovofialové, přisedlé, na konci zaoblené, šupiny velké 1,5 - 1,7cm, hustě ochlupené. Semena jsou dlouhá 6mm, široká 2mm, hnědá s 4 - 5ti dělohami a křídlo je bleděhnědé. Existují vnitrodruhové taxony:

- 'Alpine Beauty' - zakrslý hustý ploše kulovitý habitus; v 10ti letech výška až 30cm; jehlice modré až modrozelené; roční přírůstky do 2,5cm
- 'Argentea'/arizonica argentea/'Arizonica Glauca' - jehlice stříbřité
- var. arizonica/A. arizonica - nižší strom; borka béžovobílá, pružná až korkovitá; větve holé nebo ochlupené, žlutohnědé; jehlice hřebenité, na konci více vroubkované, horní strana modrozelená, spodní modrobílá s 2mi bílými stomatálními pruhy, dlouhé do 4,5cm; šišky dlouhé 5cm, široké 2cm, šupiny hodně široké, podpůrné šupiny středových šupin mírně vyčnívají
- 'Arizonica Galuca Compacta'/'Glauca Compacta' - zakrslý nepravidelně vzpřímený habitus; výška do 30 - 45m, šířka 12 - 18m; jehlice modré
- 'Beissneri'/var. beissneri - zakrslý habitus; jehlice z částečně otočené, spodní strana modrobílá
- 'Coerulescens'/var. coerulescens - modré jehlice délky 2 - 3,5cm
- 'Compacta' - široce až štíhle kuželovitý či kulovitý zakrslý habitus; větve husté, vzpřímené, pupeny seskupené po 3ks, žlutohnědé; výška 4,5m, šířka 3,6m; jehlice stříbřitěmodré, husté, mírně směřují kupředu, zakřivené, dlouhé 1,5 - 2,5cm, široké 1 - 1,5mm, na spodní straně s bílými stomatálními pruhy; roční přírůstky 20cm
- 'Compacta Prostrata' - rozprostřený habitus
- 'Conica'/var. conica - zakrslý hustý široce kuželovitý habitus; větve vystoupavé, holé nebo jemně ochlupené, pupeny bleděhnědé, dlouhé 3mm; jehlice husté, slabé, jemné, dlouhé 2,5cm, široké 1mm, zakřivené, směřující kupředu, šedozelené, stomatální pruhy špatně patrné; roční přírůstky 5 - 6cm
- 'Cvikov' - čarověník; hustý ploše kulovitý habitus; roční přírůstky 2cm
- 'Dufflon' - zakrslý; výška i šířka 15cm; roční přírůstek 0,6 - 1,2cm
- 'Elaine' - úzce kuželovitý habitus; jehlice kratší, bledě šedomodré

- 'Glauca Compacta'/Arizonica Compacta/'Compacta Glauca' - zakrslý kuželovitý habitus; výška i šířka 1,2m; jehlice modré; pomalý růst
- 'Golden Spreader' - keřovitý habitus; výška 0,9 - 1,2m; jehlice žluté
- 'Green Globe' - zakrslý, okrouhlý na vrcholu zploštělý habitus; jehlice zelené, méně namodralé; roční přírůstek 2,5 - 5cm
- 'Hexenbesen' - zakrslý okrouhlý habitus; větve patrovité; jehlice husté, modrozelené až žluté
- 'Kenwith Blue' - vzpřímený nižší habitus; jehlice modrozelené
- 'Kyle's Alpine' - čarovník; hustý ploše kulovitý habitus; jehlice stříbřitěmodré; roční přírůstky 2cm
- var. lasiocarpa - západ Severní Ameriky; výška do 30m; borka tenká, v mládí stříbřitě šedá, později šedá; větve šedé až šedohnědé, krátce ochlupené; jehlice špičaté nebo mírně rozeklané, světle modrozelené, na spodní straně s 2mi bílými stomatálními pruhy; šišky dlouhé 9cm, široké 3,5cm
- 'Logan Pass' - čarovník; zakrslý habitus; jehlice modré; roční přírůstky do 1,5cm
- 'Lopalpun' - zakrslý kulovitý až bochánkovitý habitus; jehlice modrozelené až šedozelelé; roční přírůstek 1,2cm
- 'Martha's Vineyard' - kompaktní zakrslý habitus; jehlice zelené
- 'Mulligan's Dwarf' - kompaktní v mládí bochánkovitý habitus; výška 60cm, šířka 1,8m; jehlice zelené; roční přírůstek 5cm
- 'Nana' - v 16ti letech výška 1,4m
- 'Pendula' - větve převislé
- 'Prickly Pete' - sloupovitý habitus; výška 6m, šířka 60cm; jehlice modrozelené, menší
- 'Prostrata' - plazivý habitus; pomalý růst
- 'Rat' - kompaktní zakrslý habitus; jehlice zelené, zkroucené
- 'Roger Watson' - zakrslý široce kuželovitý hustý habitus; větve vodorovné, přírůstky dlouhé do 8cm; jehlice tmavě šedozelelé, dlouhé 1,5cm; lze množit i řízkou
- 'Steven's Blue' - čarovník; zploštěle kulovitý habitus; jehlice bleděmodré; roční přírůstky 2cm
- 'Utah' - plochý kupkovitý habitus; obrůstající větve o délce pouze 5mm, pupeny žlutohnědé, na koncích větví vytvářejí hvězdičky; jehlice bledězelené až modrozelené; roční přírůstky 1,2 - 3cm

Vyhovuje jí plné slunce a hluboké vlhké kyselé až zásadité půdy. Lepší je i vyšší vzdušná vlhkost. Je mrazuvzdorná, občas trpí pozdními mrazy. Špatně zachycuje sníh.

Abies lowiana

synonyma: *A. concolor* var. *lowiana*, *Picea lowiana*

oblasti: Kalifornie, Nevada, Oregon

Roste na jihozápadě USA v podobě stromu s jehlancovitou korunou. Dorůstá výšky až 60m při průměru kmene do 1,9m. Borka je šedá, tenká, hladká, později ztlustlá, podélně brázditá. Větve jsou vodorovné, někdy mírně převislé, bývají vstřícné, v mládí žlutozelené, ochlupené nebo holé, pupeny žlutohnědé, kulovité, pryskyřičnaté, na konci zaoblené, bazální šupiny krátké a široké, rovnostranně 3úhlé a řídce ochlupené. Jehlice jsou zelené, pružné, dlouhé 2 - 6cm, široké 2 - 3mm, na spodní straně mají 5 - 8 stomatálních řad z každé strany, na horní straně uprostřed 5 - 9 stomatálních řad, pryskyřičné kanálky malé. Samičí šištice válcovité, dlouhé 8 - 9cm, široké 4 - 4,5cm, olivově zelené, později žlutohnědé až tmavěhnědé, přisedlé, na konci zaoblené, šupiny dlouhé 2,5 - 3cm, široké 2,8 - 3,8cm, ochlupené. Semena jsou dlouhá 0,8 - 1,2cm, široká 3mm, hnědé s 5 - 9ti dělohami, křídla 2x delší, hnědá a narůžovělá.

Abies magnifica (Jedle nádherná)

synonyma: *A. amabilis* var. *magnifica*, *A. campylocarpa*, *A. magnifica* f. *glauca*, *A. magnifica* var. *argentea*, *A. magnifica* var. *glauca*, *A. nobilis* var. *magnifica*, *Picea magnifica*, *Pinus campylocarpa*, *Pinus nobilis* var. *magnifica*, *Pseudotsuga magnifica*

oblasti: Kalifornie, Nevada, New York, Oregon, Sierra Nevada (USA)

Roste na západě Severní Ameriky v podobě stromu s úzce kuželovitou korunou. Dožívají se věku až 600 (i 650)let. Dorůstá výšky do 60m při průměru kmene do 2,5m. Borka je našedlá, tenká, později hluboce brázditá. Větve jsou v horní části koruny vystoupavé, ve spodní mírně skleslé, v mládí nažloutlé až hnědožluté, po 2 roky načervenalé ochlupené, pupeny bývají tmavěhnědé, vejčité, malé, na konci zaoblené, bazální šupiny krátké a široké, hustě ochlupené, celokrajné až vroubkované. Jehlice jsou pružné, dlouhé 2 - 4cm, široké 2mm, na spodní straně mají 2 pruhy ze 4 - 5ti stomatálních řad, horní strana je modrozelená až stříbřitě modrá s 1 pruhem u báze rozděleným na 2 z 8 - 13ti stomatálních řad u středu, konec zaoblený nebo mírně špičatý. Samčí šištice růžovofialové až červenohnědé. Samičí šištice dlouze válcovité, dlouhé 15 - 20cm, široké 7 - 10cm, růžovofialové, později žlutohnědé až zelenohnědé, přisedlé, šupiny jsou dlouhé 3cm, široké 4cm a jsou ochlupené. Semena jsou tmavá, červenohnědá, dlouhá 1,5cm, široká 6mm, mají 7 - 8 děloh, křídlo má podobnou velikost a je růžové. Existují vnitrodruhové taxony:

- 'Argentea' - jehlice modrobílé nebo stříbřitěmodré
- 'Glauca' - jehlice modrozelené
- 'Nana' - zakrslý kuželovitý habitus
- 'Prostrata'/'Glauca Prostrata' - nízký rozkladitý habitus, nevytváří kmen; větve rozkladité; jehlice modrozelené až modré
- var. *shastensis*/A. *nobilis robusta* - nižší; šišky kratší, podpůrné šupiny vyčnívají a jsou zpětně zahnuté
- 'Shastensis' - zakrslý habitus; pupeny na koncích větví červené; jehlice modrosivé, dlouhé 5mm, husté; roční přírůstek do 1cm
- var. *xanthocarpa*/f. *xanthocarpa* - Sierra Nevada; nižší strom; šišky dlouhé 10 - 12, než dozrají, jsou žluté

U nás je díky pozdnímu rašení plně mrazuvzdorná, v chladnějších lokalitách potřebují ale mladí jedinci zimní kryt.

Množí se semeny nebo roubováním.

Abies mariesii (Jedle Mariesova)

synonyma: A. *mariesii* f. *hayachinensis*, Pinus *mariesii*

oblasti: JV Čína, Střední Japonsko, Tchaj-wan

Roste v Japonsku a na Tchaj-wanu v podobě stromu s oválnou na vrcholu zploštělou korunou. Dorůstá výšky 24 - 26m při obvodu kmene do 2m. Borka je světlešedá nebo nasivělá, hladká, růžovofialově ojíňená, později téměř bílá. Větve jsou v mládí ochlupené, tmavěhnědé až červenošedé, pupeny kulovité, mírně pryskyřičnaté, červenohnědé nebo šedohnědé. Jehlice se překrývají, na horní straně větví jsou nahloučené, na spodní straně hřebenité, jejich povrch je zelený bez průduchů, na spodu sivožlutý až bělavý se 7mi řadami průduchů, jsou dlouhé 0,8 - 2,2cm, široké 2 - 2,5mm, konec zaoblený nebo 2klaný. Samčí šištice krátké, načervenalé až žlutočervené. Samičí jsou eliptické, na konci zaoblené, konec je mírně zploštělý, barva tmavěmodrá až červenohnědá, délka je 6 - 15cm, šířka 4 - 5cm, listeny jsou schované, mají délku 2/3 šupin. Semena jsou žlutočervená, křídlo růžovofialovohnědé.

Vyhovuje jí dostatek světla a lehká, vlhká a hlinitopísčitá půda. U nás je mrazuvzdorná. Růst je pomalý.

Množí se semeny.

Abies marocana (Jedle marocká)

synonyma: *A. maroccana*, *A. pinsapo* subsp. *marocana*

oblasti: Maroko

Roste v Maroku v podobě nižšího stromu s kuželovitou korunou. Větve jsou šedožluté a holé, mírně brázdité, pupeny vejčité a pryskyřičnaté. Jehlice jsou špičaté, dlouhé 1 - 1,5cm, na bázi nejsou zakřivené, zelené, na horní straně mají 1 - 2 stomatální řady, na spodní jsou bělavé stomatální pruhy. Samičí šištice jsou válcovité, na obou koncích zúžené, dlouhé do 15cm, široké do 6cm, bleděhnědé, semenné šupiny široké 2,8 - 3,5cm, podpůrné jsou schované, mají čárkovitě lopatkovitý tvar 1/2 délky semenných šupiny. Semena jsou hnědá a dlouhá 1,2cm. Existuje vnitrodruhový taxon:

- 'Ronda Mountain' - zakrslý habitus; jehlice zelené

Abies mexicana (Jedle mexická)

oblasti: Mexiko

Roste v Mexiku v podobě stromu. Dorůstá výšky 30 - 40m. Jehlice jsou paprscité, rovné nebo mírně zakřivené, směřují šikmo kupředu, překrývají se, mají délku 1,5 - 2cm, šířku 1,5mm, konec je tupě zašpičatělý, mají 2 okrajové pryskyřičné kanálky, horní strana je zelená a spodní modrozelená. Samičí šištice jsou vejčité, dlouhé 5 - 8cm, široké 3,5 - 5cm, v mládí fialové, později hnědé a podpůrné šupiny jsou v semenných šupinách uzavřeny.

Abies nebrodensis (Jedle sicilská)

synonyma: *A. alba* subsp. *nebrodensis*, *A. alba* var. *nebrodensis*, *A. pectinata* var. *nebrodensis*

oblasti: Itálie, Sicílie

Pochází ze horkých svahů Sicílie. Ve volné přírodě jich roste pouhých několik kusů. Patří mezi stálezelené rostliny. Dorůstá výšky 8 - 15m a šířky 10m. Tvar koruny je široce zakulacený nebo mírně zploštělý. Borka má hnědooranžovou barvu a je rozpraskaná. Větve jsou šedozelené až nažloutlé, rýhované, vzácně hnědě ochlupené, pupeny vejčité kuželovité, hladké, někdy mírně pryskyřičnaté, světle červenohnědé a široké 7 - 9mm. Jehlice vyrůstají střídavě, jsou dlouhé 1,2 - 2cm, široké 2 - 2,5mm, téměř 2řadé, vodorovně odstavují, na horní straně jsou rýhované, tmavězelené, lesklé, průduchy jsou vzácné, spodní strana je nasivělá, s průduchy v 9 - 12ti řadách, konec je zaoblený nebo vykrojený. Samčí šištice mají žlutozelenou barvu a vyrůstají převísle. Samičí šištice jsou válcovité, na konci zaoblené, tmavěhnědé, dlouhé 13 - 20cm, široké 4cm, šupiny na okraji jemně ochlupené, listeny vyčnívají. Semena jsou dlouhá do 7mm. Existuje vnitrodruhový taxon:

- 'Sicilian Gold' - žluté jehlice

Abies nephrolepis (Jedle mandžuská)

synonyma: *A. gracilis*, *A. koreana* f. *prostrata*, *A. nephrolepis* f. *chlorocarpa*, *A. sibirica* var. *nephrolepis*, *A. veitchii* var. *nephrolepis*, *A. yoneyamae*, *Pinus nephrolepis*

oblasti: JV Sibiř, Korea, SV Čína, V Čína, V Rusko, V Sibiř

Pochází z Číny, Koreje a východního Ruska. Roste v podobě stromu s úzce pyramidální hustou korunou. Dorůstá výšky 25 - 35m při průměru kmene až 1,2m. Borka je šedá, šedobílá nebo šedohnědá, podélně rýhovaná nebo deskovitá. Větve jsou vodorovné, v mládí bleděhnědé, později šedé nebo šedohnědé, hustě ochlupené, zimní pupeny vejčité až kulovité, pryskyřičnaté a fialovobílé. Jehlice jsou hřebenitě uspořádané ve 2 řadách, na hlavních větvích se šištice vystoupavé, na horní straně bledězelené až tmavě lesklé, žlutozelené nebo tmavězelené, spodní strana šedozeleňá se stomatálními řadami ve 2 bílých pružích, mají 2 středové pryskyřičné kanálky, konec vykrojený nebo špičatý, délka jehlice je 1 - 3,5cm a šířka 1,2 - 1,5mm. Samčí šištice jsou červenožluté, červenohnědé až tmavěfialové, samičí šištice jsou přisedlé, růžovofialovohnědé nebo tmavě růžovofialové, (i vejčité) válcovité, dlouhé 4,5 - 9,5cm, široké 2 - 3cm, semenné šupiny ve středu šištice ledvinovité nebo vějířovitě ledvinovité, vzácně vějířovitě lichoběžníkovité, dlouhé 1 - 1,5cm, široké 1,4 - 2,2cm, listeny max. mírně vyčnívající a jsou obvejčité. Semena jsou mírně zploštělá, obvejčité 3úhlná, velká 4 - 6mm, křídlo je klínovité, bývá mírně kratší než semeno, hnědé až růžovofialové. Existují vnitrodruhové taxony:

- 'Elegans' - kompaktní habitus; jehlice jasněji zelené
- f. chlorocarpa - Korea; mladé šišky zelené

U nás je mrazuvzdorná.

Množí se semeny.

Abies nordmanniana (Jedle kavkazská)

synonyma: *A. leioclada*, *A. nordmanniana* f. *pendula*, *A. nordmanniana* f. *tortifolia*, *A. nordmanniana* var. *leioclada*, *A. pectinata* var. *leioclada*, *A. picea* var. *leioclada*, *Picea nordmanniana*, *Pinus abies* var. *nordmanniana*, *Pinus leioclada*, *Pinus nordmanniana*, *Pinus picea* var. *leioclada*

oblasti: Arménie, Černé moře, JZ Rusko, Kavkaz, Malá Asie (Anatolie), S Afrika

Pochází ze severovýchodu Turecka a ze západu Kavkazu. Dožívá se věku 600 - 700let. Po celý rok je zelená. Dosahuje výšky 60 - 80 (u nás 25 - 30)m při průměru kmene 1,5 - 2m a šířky 15m. V mládí má štíhlý kuželovitý tvar, který se se stárnutím mění ve sloupcový. Kořeny jsou hluboké. Borka má hladký povrch destičkovitě rozpukaný, šedohnědé barvy, v mládí je bílošedá. Větve jsou přeslenité, v mládí ochlupené nebo holé, žlutozelené, lesklé, pupeny vejčité, červenohnědé a bez pryskyřice. Jehlice jsou ploché, na konci vykrojené, 2 - 3cm dlouhé, 2 - 2,5mm široké, jsou husté, vyrůstající do všech stran, spodní jsou stočené do vodorovného směru ve hřebeni, na spodní straně jsou 2 bledé pruhy, horní strana je lesklá a u báze jsou štítovitě rozšířené. Samčí šištice jsou červené. Samičí šištice se vytvářejí na koncích větví, jsou válcovité, vzpřímené, dlouhé 20cm, široké 5cm, tmavěhnědé až hnědofialové, podpůrné šupiny ze šišky vyčnívají. Semena jsou dlouhá 0,8 - 1,2cm, křídlo je široké, nafialovělé nebo bleděhnědé. Existují vnitrodruhové taxony:

- 'Albospicata' - mladé větve mají bělavé konce
- 'Ambrolauria'/'Ambrolauri' - užší hustěji větvený habitus; výška 30 - 50m, šířky 6m; jehlice tmavězelené
- 'Aurea' - rozkladitý nepravidelný habitus; jehlice žluté
- 'Aureospica' - nepravidelný habitus; jehlice v koncové 1/3 trvale žluté
- 'Aureovariegata' - jehlice na některých větvích jsou z části nebo zcela žluté
- 'Barabiti's Compact' - kompaktní habitus s plochým vrchem; větve vodorovné až sehnuté dolů; jehlice bledězelené, řídké; roční přírůstek 5 - 7cm

- 'Barabit's Spreader'/'Barabit's Spreading' - rozkladitý 1/2zakrslý habitus
- 'Brandt' - nízký rozkladitý habitus
- 'Brevifolia' - zakrslý kompaktně kuželovitý habitus; větve monstózní; jehlice kratší, širší, 2řadé
- 'Coerulescens' - jehlice bíložluté, celkový vzhled namodralý až stříbřitý
- 'Compacta'/'Compacta Nana'/'Nana Compacta' - nízký kuželovitý kompaktní habitus; větve vzpřímené, krátké a tlusté; jehlice nestejně, obvykle dlouhé 4 - 5mm, široké 1mm, ale také dlouhé i 2 - 3cm a široké 2mm
- 'Dobřichovice' - čarověník; kompaktní štíhle kuželovitý habitus; pupeny červenohnědé; jehlice tmavězelené; roční přírůsteky 5 - 10cm
- 'Durham Dwarf' - zakrslý kompaktní pyramidální habitus; výška 0,9 - 1,2m, šířka 60 - 90cm
- 'Emerald Pearl' - kuželovitý hustý habitus; jehlice tmavězelené
- 'Erecta' - větve vzpřímené
- 'Fritsche' - čarověník; plochý habitus; jehlice žlutozelené; roční přírůsteky do 3cm; citlivý na přímé slunce
- 'Glauca' - modrozelené bohaté jehlice
- 'Golden Spreader' - zakrslý; větve rozprostřené, hnědé; jehlice mírně zakřivené, dlouhé 1,2 - 2,5cm, široké 1,8 - 2mm, horní strana bleděžlutá, spodní žlutobílá s 2mi stomatálními pruhy; roční přírůstek 4 - 5cm; je náchylná na úpal
- 'Horizontalis' - zakrslý rozložitý habitus bez hlavního vrcholu; větve vodorovné
- 'Hunnewell' - kompaktní ploše kulovitý habitus; jehlice bledězelené; roční přírůsteky 3 - 5cm
- 'Jakobsen'/'Jacobsen' - zakrslý hustý plochý habitus; jehlice zelené; roční přírůstek 2,5 - 5cm
- 'Jensen' - převislý habitus; jehlice dlouhé 1 - 1,8cm; rychlý růst
- f. *macrolepis* - jehlice dlouhé 3 - 3,5cm; plodné šupiny 3úhle vejčité, dlouhé i široké 4cm; semena dlouhá 1,5cm, křídlo dlouhé 2cm, široké 1,5cm
- 'Musterland' - zakrslý hustý bochánkovitý habitus; jehlice zelené
- 'Nordmann' - vzpřímený habitus; výška 12 - 18m; jehlice tmavězelené; rychlý růst
- 'Pendula' - převislý habitus s přímým kmenem; větve téměř přisedlé ke kmeni
- 'Procumbens'/'Prostrata' - habitus bez kmene; některé větve poléhavé na zemi; pomalý růst
- 'Refracta' - kompaktně kuželovitý bohatý habitus; jehlice směřují vzhůru, spodní strana bílá
- 'Robusta' - větve husté, tlusté; jehlice husté, modrozelené, ztlustlé, někdy zkroucené, paprscité; rychlý růst
- 'Robusta Pendula' - v 10ti letech výška 1 - 1,5m, šířka do 1m; větve převislé; jehlice tmavězelené
- 'Tortifolia' - jehlice dlouhé 2,5 - 3cm, srpovitě zakřivené dovnitř, nestejně, kudrnaté
- 'Troutmann' - vzpřímený nebo rozkladitý habitus; jehlice zelené, zkroucené, spodní strana stříbřitá
- 'Witch Broom' - čarověník; zakrslý habitus

Potřebuje polostín, vlhkou úrodnou půdu. Nevadí ji znečištěné ovzduší a je mrazuvzdorná. Je citlivější na sucho.

Množí se semeny nebo řízků.

Abies nukiangensis

synonyma: *A. delavayi* subsp. *fansipanensis*, *A. fansipanensis*

oblasti: Myanmar (Barma), Sichuan, Střední Asie, SV Indie, Vietnam, Yunnan

Roste v Číně, Indii, Myanmaru a Vietnamu v podobě stromu. Dorůstá výšky až 20 při průměru kmene do 1m. Větve jsou v mládí hustě ochlupené, červenohnědé nebo hnědé, později tmavší, zimní pupeny kulovité, mírně pryskyřičnaté. Listy jsou hřebenité nebo vystoupavé, na horní straně tmavězelené, dlouhé 1,2 - 4,3cm, široké 1,5 - 2,5mm, na spodní straně mají 2 bílé řady stomatálních pruhů, mají 2 okrajové pryskyřičné kanálky, okraj podvinutý, konec vykrojený. Samičí šištice černé, mírně ojíňené, válcovité, dlouhé 7 - 10cm, široké 3,7 - 4,5cm semenné šupiny vějířovitě

lichoběžníkovité, dlouhé 1,7 - 2cm, široké 1,8 - 2,2cm, listeny klínovitě obvejčité, konec zaoblený s 2mm hrotem. Semena jsou ob3úhlá, včetně křídla dlouhá 1,6 - 1,9cm, křídlo tmavěhnědé nebo červenohnědé, báze klínovitá a konec uťatý.

Abies numidica (Jedle numidská)

synonyma: *A. baberiensis*, *A. baborensis*, *A. pinsapo* subsp. *numidica*, *A. pinsapo* var. *baborensis*, *A. pinsapo* var. *numidica*, *Picea numidica*, *Pinus baborensis*

oblasti: Alžírsko

Pochází z Alžírska. Roste v podobě stromu s kuželovitou hustou korunou. Dorůstá výšky až 25m. Borka je v mládí šedá, hladká, později hnědošedá, šupinatá a rýhovaná. Větve jsou vodorovné, rozkladité, v mládí žlutozelené až hnědé, lesklé, holé, pupeny vejčité, velké, tmavěhnědé, max. mírně pryskyřičnaté. Jehlice jsou na horní straně větví kartáčovité, ve střední části větví ve tvaru V, dlouhé 1,5 - 2cm, při bázi zkroucené, tmavězelené, na konci se stomatálními řadami, na spodní straně mají 2 bílé pruhy ze 7 - 10ti stomatálních řad. Samičí šištice žlutozelené, válcovité, dlouhé 15 - 20cm, široké 3,5 - 6cm, semenné šupiny široké 3mm, listeny šupin krátké. Semena jsou dlouhá 1,2 - 1,4cm, mají 4 - 8 děloh a křídlo je delší než semeno. Existují vnitrodruhové taxony:

- 'Aurea' - jehlice žluté nebo nažloutlé
- 'Glauca' - jehlice kratší, širší, modrozelené, na horní straně s menším počtem stomatálních řad
- 'Lawrenceville' - kuželovitý habitus; jehlice stříbřitěmodré
- 'Pendula' - vzpřímený převislý polozakrslý habitus; větve husté, na konci převislé; jehlice modrozelené; pomalý růst

Nemá zvláštní nároky na půdu, lepší je ale vápenitá. Je mrazuvzdorná.

Abies pendula

synonyma: *Larix europaea* var. *pendula*, *Pinus pendula*

Abies pindrow (Jedle Pindrow)

synonyma: *A. chiloensis*, *A. himalayensis*, *A. pindrow* var. *intermedia*, *A. webbiana* var. *pindrow*, *Picea herbertiana*, *Picea pindrow*, *Pinus pindrow*, *Pinus spectabilis* var. *pindrow*

oblasti: Afganistán, Nepál, Pákistán, Z Himálaj

Pochází ze západního Himálaje. Roste v podobě stromu s úzkou kuželovitou korunou. Dorůstá výšky 30 - 60m při průměru kmene do 2,4m. Borka je v mládí hladká a šedá, později šedohnědá a brázditá. Větve jsou kulaté, žlutošedé, holé, pupeny kulovité, velké a pryskyřičnaté. Jehlice jsou na horní straně větví paprscitě uspořádané, na spodní hřebenité, dlouhé (2 -) 3 - 4 (i 6)cm, široké 1,5 - 2mm, 2klané (v mládí pouze špičaté), horní strana zelená až tmavězelená, lesklá, spodní šedozelená s 2mi šedými pruhy průduchů z 5 - 6 stomatálních řad. Samičí šištice válcovité, dlouhé 10 - 18cm, široké 6 - 7cm, v mládí tmavě růžovofialové, později hnědé, semenné šupiny široké 3cm. Semena jsou dlouhá 1 - 1,2 (i 2)cm a mají 2x delší křídlo. Existují vnitrodruhové taxony:

- var. *brevifolia*/A. *gamblei* - větve červenohnědé; jehlice dlouhé 1,5 - 3,5cm, tužší, špičaté
- var. *intermedia* - přechod mezi *A. pindrow* a *A. spectabilis*; borka, pupeny i větve podobné *A. pindrow*, ale jehlice hřebenité, dlouhé až 5,5cm
- 'Variegata' - jehlice žlutě pruhované anebo na okraji zbarvené

Je velmi choulostivá. Snáší mráz pouze do -5°C, u nižších hrozí namrznutí nebo kompletní zmrznutí. Růst je pomalý.

Množí se semeny.

Abies pinsapo (Jedle španělská)

synonyma: *A. baberiensis*, *A. hispanica*, *A. lusenbeana*, *A. pinsapo* f. *pendula*, *A. pinsapo* subsp. *hispanica*, *A. pinsapo* var. *hispanica*, *Picea pinsapo*, *Pinus pinsapo*, *Pinus sapo*

oblasti: Andalusie

Pochází z hor jižního Španělska. Roste v podobě stálezeleného stromu s kuželovitým nízko větveným habitem. Dorůstá výšky 10 - 20 (i 30)m a šířky 10m v široce kuželovitém tvaru. Kořeny sahají hluboko. Větve jsou vodorovné, červenohnědé, holé, pupeny vejčité, tupě zaoblené, pryskyřičnaté. Borka tmavěšedá, později podélně rýhovaná. Jehlice jsou na větvích paprscitě uspořádané, jsou ploché, krátké, tuhé, tlusté, k větví kolmé, tmavězelené, dlouhé 0,8 - 1,5cm, zkroucené, na spodní straně s 2mi bělavými stomatálními pruhy, vytrvávají 11 - 13let. Samčí šištice mají červenou barvu a vyrůstají na spodní straně větví a mají tmavěčervenou barvu. Samičí šištice jsou hnědozelené, válcovité, vzpřímené, dlouhé 10 - 16cm, široké 3 - 5cm, bleděhnědé, semenné šupiny široké 2,5cm, celokrajné, listeny stejně dlouhé nebo až 1/3. Semena jsou 3boká, obvejčitá, dlouhá 0,6 - 1cm, mají 5 - 8 děloh a křídlo je 2x dlouhé. Patří mezi ohrožené druhy. Existují vnitrodruhové taxony:

- 'Argentea' - jehlice modrošedé až stříbrobílé
- 'Atlas' - zakrslý habitus; roční přírůstky do 3cm
- 'Aurea' - nízký nepravidelný keř; v 15ti letech výška 50cm; jehlice zejména při rašení žluté, později béžové až zelené; nesnáší přímé slunce
- 'Aurea Nana' - zakrslý habitus; jehlice žluté
- 'Barbara's Compact' - zakrslý kompaktní habitus
- 'Clarke' - zakrslý habitus; ve 20ti letech výška 1m
- 'Fastigiata' - sloupovitý habitus; větve s kmenem svírají ostrý úhel a jsou krátké
- 'Glauca' - habitus není příliš bohatý; větve kratší; jehlice kratší, modrozelené, voskovité; samčí šištice červené
- 'Hammondii'/'Hamondii' - zakrslý habitus; kmen krátký; větve široce rozkladité, výhony kratší; jehlice kratší; roční přírůstek 15cm
- 'Horstmann' - zakrslý hustý v mládí ploše keřovitý, později vystoupavě keřovitý habitus; větve krátké; v 10ti letech výška 1m; jehlice modrošedé; roční přírůstek 10cm
- 'Horstmann's Nana' - více zakrslější než 'Horstmann'; roční přírůstek 5cm
- 'Kelleriis'/'Keller'/'Kelleris' - zakrslý sloupovitý habitus; jemné modrozelené jehlice; roční přírůstky 5cm
- 'Marokko' - zakrslý habitus; roční přírůstky 3cm
- 'Nana' - zakrslý habitus; ve 20ti letech výška 90cm
- 'Pendula' - převislý habitus; kmen vzpřímený, špička převislá; větve z části vodorovné, z části převislé
- 'Prostrata' - rozložitý habitus
- 'Pygmaea' - hustý pyramidální zakrslý habitus
- 'Pyramidata'/'Pzramidalis Compacta' - zakrslý kuželovitý habitus; větve vzpřímené; jehlice podobné
- 'Quicksilver'/'Quick Silver' - zakrslý habitus; jehlice stříbrošedé
- 'San Diego Creeper' - v mládí poléhavý, později nízko rozkladitý habitus, někdy hnízdovitý; jehlice lesklé, zelené; pomalý růst
- 'Weeping Blue' - převislý habitus; jehlice podobné s 'Glauca'

Je náchylná k namrzání, ale na většině našeho území je plně mrazuvzdorná. Potřebuje chráněné místo, plné slunce nebo polostín, teplo, zásaditou až mírně kyselou půdu, střední obsah živin a vyšší vzdušnou vlhkost. Růst je pomalý.

Množí se semeny.

Abies procera (Jedle vznešená)

synonyma: *A. nobilis* var. *argentea*, *A. nobilis* var. *compacta*, *A. nobilis* var. *glauca*, *A. nobilis* var. *glaucophylla*, *A. nobilis* var. *prostrata*, *A. nobilis* var. *robusta*, *A. procera* f. *glauca*, *A. procera* f. *prostrata*, *Picea nobilis*, *Picea nobilis* var. *glauca*, *Pinus nobilis* f. *glauca*, *Pseudotsuga nobilis*

oblasti: Kalifornie, Oregon, Washington

Pochází z jihozápadu Severní Ameriky. Patří mezi stálezelené rostliny, má štíhlý kuželovitý tvar, který se ve stáří stále více mění ve sloupovitý. Dožívá se až 320 (snad i 600) let. Dorůstá do výšky 40 - 80 (i 90) m, šířky až 15 m při průměru kmene do 2,2 m. Borka je rozpukaná šedostříbrné barvy, později přechází do červenohnědé a brázdité. Větve jsou vodorovné, v mládí červenohnědé, několik let ochlupené, pupeny skryté, kulovité až vejčité, hnědožluté, v mládí bez pryskyřice, konec zaoblený, bazální šupiny krátké, široké, 3úhlé, celokrajné až vroubkované a ostře špičaté. Jehlice jsou dlouhé 1 - 3,5 cm, široké 1,5 - 2 mm, pružné, na spodní straně s vystouplým centrálním žebrem se 2 - 4 mi pruhy ze 4 - 7 mi stomatálních řad, horní strana je modrozelená s 0 - 2 mi pruhy z 0 - 7 mi stomatálních řad. U fertilních větví mají jehlice 4 strany, na spodní jsou 4 stomatální pruhy a malé pryskyřičné kanálky. Samčí šištice mají červenožlutou až červenohnědou barvu, samičí jsou dlouze válcovité, dlouhé 10 - 15 cm, široké 5 - 7 cm, zelené, červené nebo růžovofialové, šupiny dlouhé 2,5 cm a široké 3 cm. Semena jsou dlouhá 1,2 cm, široká 6 mm, červenohnědá a křídlo je bleděhnědé až žlutohnědé. Existují vnitrodruhové taxony:

- 'Argentea' - jehlice modrobílé až stříbřité, lesklé, podobné 'Glauca'
- 'Aurea'/'Aurea Sherwoodii' - výška až 8 m; vnější jehlice trvale žluté, uvnitř zelené; pomalejší růst
- 'Blaue Hexe' - nízký zakrslý hustý ploše kulovitý habitus; v 10ti letech výška 20 cm; větve ve stáří i vystoupavé, krátké, husté; jehlice modrozelené, krátké; roční přírůstek 2,5 cm
- 'Blue Spirall' - úzce sloupovitý habitus; výška 6 m, šířka 1 m; jehlice modré
- 'Blue Wonder' - čarovník; hustý habitus; v 10ti letech výška 20 cm; větve krátké
- 'Decumbens Nana'
- 'Fastigiata' - úzce sloupovitý habitus
- 'Frijsenborg'/'Frijsenberg' - jehlice modré; odojnější
- 'Glauca'/'f. glauca'/'Glauca Prostrata' - výška do 15 m; jehlice modré až modrobílé; bohaté plodenství
- 'Glauca Nobel'
- 'Jeddeloh' - čarovník; habitus jako 'Blaue Hexe'; jehlice modrozelené
- 'La Graciosa' - široce kupkovitý zakrslý habitus; výška 90 cm, šířka 1,5 m; větve dlouhé, rozkladité, převislé, někdy i vzpřímené; roční přírůstek 15 cm
- 'Mount Hood' - poléhavý habitus; jehlice žluté
- 'Nellemann'/'Argentea Nellemann' - silnější než 'Blaue Hexe'; jehlice modré
- 'Nobel'/'Noble'/'Noble's Dwarf' - poléhavý habitus, později podobný 'Prostrata'; jehlice modrošedé, menší, husté
- 'Nobilis Argentea'
- 'Procumbens' - nepravidelně kulovitý kompaktní habitus; ve 20ti letech výška 60 cm; jehlice modré
- 'Prostrata'/'A. nobilis compacta' - nepravidelně křovinatý plochý, později vzpřímený habitus; jehlice modrozelené
- 'Rat Tail' - řídký stromovitý habitus; jehlice přitisklé
- 'Robusta' - silný habitus; jehlice větší, tužší a volnější

- 'Stanley's Select' - vzpřímený kuželovitý habitus; jehlice tyrkysové

Vyhovuje ji plné slunce (v mládí polostín), hluboké vlhké půdy bohaté na živiny s nízkým obsahem vápníku anebo zcela bez něj. U nás je plně mrazuvzdorná.

Množí se semeny, řízky nebo roubováním.

Abies recurvata (Jedle křivolistá)

oblasti: Gansu, Sichuan

Roste v Číně v podobě stromu s kuželovitou, později rozložitou korunou. Dorůstá výšky až 40m při průměru kmene do 3,5m. Borka je tmavěšedá nebo červenohnědá, drsná, nerovnoměrně rýhovaná a odlupuje se. Větve jsou v mládí žluté nebo žlutošedé, později až šedé. Jehlice vyrůstají paprscitě, na horní straně větví jsou téměř hřebenité, vystoupavé nebo zakřivené, horní strana zelená s 2 - 8mi stomatálními pruhy, spodní mírně ojiňená s 2ma řadami stomatálních pruhů, 2 okrajové pryskyřičné kanálky, délka 1 - 2,5cm, šířka 2,5 - 3,5mm, konec špičatý nebo tupý. Samičí šištice téměř přisedlé, růžovofialové, později hnědorůžovofialové, elipticky vejčité nebo válcovitě vejčité, dlouhé 4 - 8mm, široké 3 - 4mm, semenné šupiny ve středu šištic ledvinovité, široce vějířovité nebo kosočtvercovitě eliptické, dlouhé 1,2 - 1,4cm, široké 1,2 - 2,5cm, listeny dlouze lopatkovité, ve středu zúžené délky 1/2 až 3/4 semenných šupin, konec široce zaoblený se špičatým hrotem. Semena jsou šikmo vejčitá, velká 8mm, křídlo je tmavěhnědé nebo černé, velké 3 - 5mm a je klínovitě podlouhlé.

Je mrazuvzdorná. Nemá speciální nároky na půdu, dokáže růst i v kamenité půdě.

Abies religiosa (Jedle posvátná)

synonyma: *A. colimensis*, *A. glauca*, *A. glaucescens*, *A. hirtella*, *A. religiosa* subsp. *colimensis*, *A. religiosa* subsp. *glaucescens*, *A. religiosa* subsp. *perotensis*, *A. religiosa* var. *colimensis*, *A. religiosa* var. *glaucescens*, *A. religiosa* var. *hirtella*, *A. religiosa* var. *lindleyana*, *A. religiosa* var. *perotensis*, *A. tlapalcatuda*, *Picea glaucescens*, *Picea hirtella*, *Picea religiosa*, *Pinus hirtella*, *Pinus religiosa*, *Pinus religiosa* var. *minor*

oblasti: Guatemala, Mexiko

Roste v Mexiku a Guatemale v podobě stromu. Dorůstá výšky 30 - 35m při průměru kmene do 2m. Borka je hladká, šedohnědá, později drsná, plátkovitá. Větve jsou v mládí červenohnědé až růžovofialové, ochlupené, pupeny výrazně pryskyřičnaté a vonné. Jehlice jsou husté, na horní straně větví směřují vzhůru a kupředu, na spodní straně vodorovné, dlouhé 2,5 - 3,5cm, široké 1,5mm, špičaté, někdy zaoblené nebo tupé, horní strana tmavězelená, lesklá, spodní má 2 bílé stomatální pruhy. Samičí šištice válcovité, špička otupělá, délka 10 - 15cm, v mládí modré, šupiny vějířovité, široké 3cm, podpurné šupiny široce vyčnívají a jsou zpětně ohnuté. Existuje vnitrodruhový taxon:

- var. *glaucescens*/*A. glaucescens* - jehlice kratší, z obou stran stříbromodré; šišky kratší, podpurné šupiny velké, zpětně ohnuté, větší než semenné šupiny

Abies sachalinensis (Jedle sachalinská)

synonyma: *A. akatodo*, *A. homolepis* var. *tokunaiae*, *A. nephrolepis* subsp. *sachalinensis*, *A. sachalinensis* f. *corticosa*, *A. sachalinensis* var. *corticosa*, *A. veitchii* var. *sachalinensis*, *Pinus*

sachalinensis

oblasti: S Japonsko, Sachalin

Pochází z ostrova Sachalin, Japonska a Kurilských ostrovů. Roste v podobě stromu. Dorůstá výšky až 40m. Borka je hladká, šedobílá. Větve jsou v mládí mírně rýhované s chloupky, šedé, pupeny malé, téměř kulovité, namodralé, pryskyřičné. Jehlice jsou dlouhé do 4cm, široké 1,5mm, na horní straně zelené, na spodní mají 2 úzké stomatální pruhy složené ze 7 - 8mi řad průduchů, špička kulatá nebo vykrojená. Samičí šištice válcovité, dlouhé 7 - 8cm, široké 3cm, v mládí olivově zelené, později černohnědé až modročerné, semenné šupiny celokrajné, na spodní straně hustě ochlupené, podpurné šupiny vyčnívají a jsou zpětně ohnuté. Existují vnitrodruhové taxony:

- var. *mayriana*/A. *mayriana* - Japonsko; mladé větve v rýhách ochlupené; jehlice dlouhé 1,2 - 2,5cm, horní strana tmavězelená, spodní bledší se 2mi stomatálními pruhy ze 4 - 5ti řad průduchů; semenné šupiny ledvinovité a nápadně ouškaté
- var. *nemorensis*/A. *wilsonii* - jehlice podobné A. *veitchii*, ale delší, na spodní straně ne tolik stříbřité; šišky dlouhé do 6cm, podpurné šupiny uzavřené

Vyhovuje jí hlinitá propustná vlhká vápenitá půda bohatá na živiny. Dokáže ale růst i v chudší a mírně suché půdě. Je výborně mrazuvzdorná, ale občas může trpět pozdními mrazíky.

Množí se semeny.

Abies sibirica (Jedle sibiřská)

synonyma: A. *krylovii*, A. *pichta*, A. *sibirica* f. *alpina*, A. *sibirica* var. *alpina*, *Picea pichta*, *Picea sibirica*, *Pinus pichta*

oblasti: Kazachstán, Kyrgyzstán, Mongolsko, Sajany, Ťan-šan, Xinjiang

Pochází ze Sibiře, Číny, Kazachstánu, Kyrgyzstánu a Mongolska. Dorůstá výšek 15 - 20 (i 35)m při průměru kmene do 1m. Dožívá se věku 150 - 200let. Borka je šedohnědá, hladká, s pryskyřičnatými puchýřky. Dřevo je bílé nebo nažloutlé. Větve jsou žlutošedé, lesklé, zimní pupeny kulovité, pryskyřičnaté, zelenavé. Jehlice jsou vystoupavé, vzácně hřebenité ve 2 postranních řadách, horní strana bledězelená, dlouhé 1,5 - 4cm, široké 1,5mm, na horní straně jsou 2 bílé pruhy, má 2 středové pryskyřičné kanálky, konec vykrojený, špičatý (na větvích se šišticemi i tupý). Lisováním se z nich získává olej používaný v aromaterapii. Samičí šištice hnědé nebo tmavěhnědé, válcovité, dlouhé 5 - 9,5cm, široké 2,5 - 3,5cm, semenné šupiny ve středu šištice ob3úhle vějířovité nebo vějířovitě lichoběžníkovité, dlouhé 1,7 - 2,5cm, široké 1,6 - 2,4cm, vyčnívající část hustě ochlupená, podpurné šupiny klínovitě obvejčité v délce 1/3 až 1/2 semenných šupiny. Semena jsou zploštělá, ob3úhlá, velká 7mm, křídlo je částečně namodralé, klínovité, velké 0,7 - 1,3cm. Existují vnitrodruhové taxony:

- 'Alba' - jehlice bledězelené, na spodní straně bělavé
- 'Candelabrum' - vzpřímený kandeláborovitý habitus
- 'Columnaris' - užší habitus
- 'Glauca' - jehlice zakřivené a namodralé
- 'Monstrosa' - zakrslý pokroucený trsnatý habitus; jehlice zkroucené
- 'Pendula' - převislý habitus; větve krátké, tlusté, převislé a to z části až na zem
- 'Pyramidalis' - vzpřímený pyramidální habitus
- var. *semenovii*/subsp. *semenovii*/A. *semenovii* - Kyrgyzstán; větve rýhované, hřebenité; jehlice mají okrajové pryskyřičné kanálky; samičí šištice žlutohnědé, listeny širší
- var. *sibirica*

- 'Variegata' - některé větve mají žluté až béžové jehlice

Vyhovují jí chladnější vlhká místa s dobře propustnou půdou bohatou na živiny. Špatně snáší znečištěné ovzduší, teplo, sucho a trpí pozdními mrazíky.

Množí se semeny.

Abies spectabilis (Jedle východohimalájská)

synonyma: *A. brevifolia*, *A. chilrowensis*, *A. spectabilis* subsp. *langtangensis*, *A. spectabilis* var. *brevifolia*, *A. spectabilis* var. *langtangensis*, *A. webbiana*, *A. webbiana* var. *brevifolia*, *Picea naphta*, *Picea webbiana*, *Pinus spectabilis*, *Pinus tinctoria*, *Pinus webbiana*

oblasti: Afganistán, Himálaj, Kašmír, Nepál, Pákistán, S Indie, Xizang (Tibet)

Roste v Číně, Afganistánu, Indii, Kašmíru a Nepálu v podobě stromu se široce kuželovitou korunou. Dorůstá do výšky do 50 (i 60)m při průměru kmene i více než 1,5m. Borka je drsná, šupinatá, tmavěšedá. Větve jsou vodorovné, v mládí žlutošedé, hnědé nebo červenohnědé, rýhované, ochlupené nebo holé, hustě obrostlé, zimní pupeny kulovité nebo vejčité a pryskyřičnaté. Jehlice na horní straně plodících větví vystoupavé, u mladých větví hřebenité, horní strana tmavězelená, lesklá, spodní strana má 2 bílé pruhy a 2 okrajové pryskyřičné kanálky, délka 2 - 6cm, šířka 2 - 2,5mm, konec vykrojený nebo 2klaný. Samičí šištice v mládí růžovofialové, později tmavěhnědé nebo modrohnědé, narůžovofialovělé, válcovité, dlouhé 8,5 - 20cm, široké 4,5 - 7,5cm, semenné šupiny ve středu šištice vějířovitě lichoběžníkovité, dlouhé 2,3 - 2,8cm, široké 2,8 - 3,4cm, listeny lopatkovité, nevyčnívající s délkou 1/3 až 1/2 semenných šupin. Semena jsou dlouhá 1cm, křídlo široce klínovité, delší semena, konec uťatý. Existují vnitrodruhové taxony:

- 'Affinis' - jehlice na spodní straně modrobílé

- var. *brevifolia* - větve šedé, hladší; jehlice dlouhé 3cm, spodní strana má nápadnější šedé pruhy

Abies squamata (Jedle šupinatá)

oblasti: Z Čína

Pochází ze západní Číny. Roste v podobě stromu. Dorůstá výšky až 40m při průměru kmene do 1,5m. Borka je čtvercovitě rozpraskaná, drsná, v mládí papírovitě odlupčivá, kůra načervenalá. Větve jsou hnědé, později hnědošedé, zimní pupeny kulovité, pryskyřičnaté a červenohnědé. Jehlice jsou husté, na horní straně větví vystoupavé, na spodní 2stranně odstávající, horní strana tmavězelená, tvar srpovitý, délka 1,5 - 3cm, šířka 2mm, na spodní straně má 2 bílé stomatální řady se 2mi pryskyřičnými kanálky, konec špičatý nebo tupý. Samičí šištice téměř přisedlé, vzpřímené, černé nebo hnědofialové, krátce válcovité nebo úzce vejčité, dlouhé 5 - 8cm, široké 2,5 - 3,5cm, semenné šupiny ve středu šištice téměř ledvinovité, dlouhé 1,3cm, široké 1,5cm, listeny mírně vyčnívající, jsou obvejčité klínovité, velké 1 - 1,4cm. Semena jsou dlouze klínovitá, velká 5mm a křídlo je podobně dlouhé.

Je mrazuvzdorná.

Abies veitchii (Jedle Veitchova)

synonyma: *A. eichleri*, *A. nordmanniana* var. *eichleri*, *A. veitchii* f. *olivacea*, *A. veitchii* var. *komagatakensis*, *A. veitchii* var. *nikkoensis*, *A. veitchii* var. *olivacea*, *A. veitchii* var. *reflexa*, *Picea veitchii*, *Pinus nephrolepis* var. *veitchii*, *Pinus selenolepis*

oblasti: Japonsko

Pochází z Japonska. Roste v podobě stromu s kuželovitou nebo úzce kuželovitý obvykle až k zemi větvenou korunou. Dorůstá výšky 25 (i 30)m. Borka je hladká, bělošedé barvy. Větve jsou krátké, vodorovné, uspořádané do přeslenů, červenohnědé, pupeny malé, mají vejčitékulovitý tvar a doprovází je červenofialová pryskyřice. Jehlice jsou lesklé, husté, vyrůstají ve tvaru V, na spodní části větví mírně hřebenité, směřují kupředu a částečně vzhůru, mají tmavězelenou barvu, na spodní straně mají 2 výrazné bílé voskovité stomatální pruhy, délka dosahuje 1 - 2,5cm, konec je uťatý nebo 2klaný. Šišťice jsou válcovité, dlouhé 4,5 - 7cm, široké 3cm, v mládí modrofialové, později hnědé, semenné šupiny husté, široké 1,5cm, podpůrné šupiny mírně vyčnívající, široké 1,5cm. Semena jsou žlutá, dlouhá 7mm a mají načervenalá až načernalá křídla. Existují vnitrodruhové taxony:

- 'Glauca' - jehlice modré
- 'Halter' - čarověník; roční přírůstky do 3cm
- 'Hedergott'/'Heddergott' - zakrslý kompaktní kulovitý až vázovitý nepravidelný habitus; v 10ti letech výška 50cm; jehlice jemné, zelené a stříbřité; roční přírůstek 2,5cm
- 'Heine'/'Hexenbesen Westermeyer' - zakrslý habitus
- 'Jeddeloh Weeping'/'Pendula' - převislý habitus; v 7mi letech výška 2,5m
- 'Kramer' - čarověník
- var. nikkoensis - šišťice menší, dlouhé do 5cm; listeny šupin téměř ukryté
- var. olivacea/f. olivacea - šišťice dlouhé 7cm, olivově zelené, později šedohnědé
- 'Rumburg'/'Rumburck'/'Rumburk' - čarověník; polštářovitý zakrslý nepravidelný kompaktní habitus; nemá terminál; výška 50cm, šířka 60cm; jehlice zelené a stříbřité; roční přírůstek 2,5 - 5cm

Vyhovuje jí vlhká půda bohatá na živiny.

Množí se semeny.

Abies vejarii (Jedle Vejar)

oblasti: Coahuila, Nuevo León, San Luis Potosí

Pochází z Mexika. Roste v podobě stromu s široce kuželovitou nebo pyramidální korunou. Dorůstá výšky až 40m při tloušťce kmene až 1,5m. Borka je hladká, tenká, šedá, později šupinatá, drsná, rýhovaná, šedohnědá. Větve jsou vodorovné, v mládí štíhlé, růžovofialovočervené až oranžovohnědé, hladké, mělce rýhované, holé, pupeny kulovité, dlouhé 2,5mm, široké 3mm, pryskyřičnaté. Jehlice vyrůstají ve šroubovici, jsou dlouhé 1 - 2,5cm, široké 1,3 - 2mm, na bázi mírně zkroucené, na horní straně mají až 10 řad stomatálních průduchů, na spodní straně jsou 2 široké bělavé pruhy a 2 okrajové pryskyřičné kanálky. Samčí šišťice postranní, kulovité, dlouhé 5mm a načervenalé. Samičí šišťice vzpřímené, vejčité podlouhlé, konec tupý až uťatý, délka 6 - 12cm, šířka 4 - 6cm, barva tmavě růžovofialová až tmavěhnědá, listeny dlouhé 2,5cm, vyčnívající. Semena jsou dlouhá 0,8 - 1cm, křídlo je fialovohnědé, dlouhé 1,5cm a široké 1,2cm. Existují vnitrodruhové taxony:

- subsp. mexicana - větve mírně ochlupené, červenohnědé; šišťice dlouhé do 10cm, listeny kratší
- 'Serpent' - poléhavý habitus; větve dlouhé s nerovnoměrnými postranními větvemi
- subsp. vejarii
- var. vejarii - šišky dlouhé 10 - 15cm, široké 5 - 7cm

Abies x arnoldiana (Jedle Arnoldova)

Kříženec *A. koreana* a *A. veitchii*. Roste v podobě stromu s korunou po *A. veitchii*. Větve vystoupavé, vyrůstají v přeslenech, s kmenem svírají tupý úhel, pupeny vejčité, mírně pryskyřičnaté, v mládí šedé, trochu ochlupené. Jehlice směřují kupředu, jsou dlouhé 2 - 3cm, na konci široké 2,5mm, spodní strana má bílé stomatální pruhy. Samičí šištice jsou válcovité, dlouhé 5,5 - 6cm, široké 2,3 - 2,5cm, ve zralosti fialovohnědé až šedožluté, podpůrné šupiny vystupují a jsou zpětně ohnuté. Existují vnitrodruhové taxony:

- 'Barney' - zakrslý ploše poduškovitý habitus
- 'Graciosa' - samičí šištice žlutohnědé, listeny vyčnívající, zpětně ohnuté
- 'Violet' - samičí šištice hnědofialové, podpůrné šupiny mírně vyčnívající

Množí se řízkováním.

Abies x insignis (Jedle výtečná)

Kříženec *A. nordmanniana* a *A. pinsapo*. Roste v podobě stromu s pravidelně kuželovitou korunou. Dorůstá výšky až 30m. Borka je šedá nebo bělavá. Větve vyrůstají v přeslenech, jsou v mládí lesklé, rezavohnědé, ochlupené, později holé, mírně pokleslé, hustě porostlé, pupeny vejčité kuželovité, tlusté, krátké a pryskyřičnaté. Jehlice na spodní straně větví roztažené, rovné nebo srpovité, tlusté, kožovité, dlouhé 2 - 3cm široké 2 - 3mm, na spodní straně větví mají konec zaoblený (i vykrojený), horní strana zelená, lesklá, spodní s 2mi bělavými stomatálními pruhy, kýlnatá a okraj tlustý. Samičí šištice se podobají *A. pinsapo*, podpůrné šupiny vyčnívají. Existují vnitrodruhové taxony:

- 'Andreana'/*A. andreana* - jehlice řidší uspořádané do několika řad, odstávající, dlouhé 2cm, zelené, na spodní straně mají 2 bělavé stomatální pruhy
- 'Beissneriana'/*A. beissneriana* - jehlice nestejně dlouhé uspořádané do několika řad, směřují mírně kupředu, vrcholové na horní straně větví kratší
- 'Kentiana'/*A. kentiana* - mladé větve zelené až hnědé, řídce hnědě ochlupené; jehlice husté, seskupené do mnoha řad, směřují kupředu, mají délku 2 - 2,5cm, horní část plochá, zelená, spodní má silné žebro a 2 bělavé stomatální pruhy
- 'Mastersiana'/*A. mastersiana* - jehlice jsou upořádané do mnoha řad, postranní odstávající, centrální jsou vystoupavé, směřující dopředu, dlouhé 1 - 1,5cm
- 'Pendula' - větve převislé, přitisklé ke kmeni
- 'Speciosa' - jehlice husté, paprsčité, dlouhé 1 - 1,5cm

Abies x olcayana

Abies x sibiriconephrolepis

Abies x vasconcellosiana

oblasti: Portugalsko

Objevila se v Portugalsku. Kříženec *A. pindrow* a *A. pinsapo*. Roste v podobě stromu. Dorůstá výšky až 18m. Větve jsou v mládí šedé. Jehlice jsou dlouhé 2 - 3cm, široké 2 - 2,5mm (na plodících kratší a širší, špičaté), tupé, na horní straně mají několik stomatálních řad, na spodní jsou 3 šedobílé stomatální pruhy tvořené 6 - 8mi řadami průduchů, ve středu jsou pryskyřičné kanálky. Samičí

šišťice válcovité, dlouhé 12 - 15cm, široké 4 - 5cm, v mládí tmavě růžovofialové, později hnědé, šupiny široké 3 - 4cm, na vnější straně ochlupené, podpůrné šupiny schované. Existuje vnitrodruhový taxon:

- 'Amaral Franco' - habitus kuželovitý a hustý

Abies x vilmorinii (Jedle Vilmorinova)

oblasti: Francie

Objevila se ve Francii. Kříženec *A. cephalonica* a *A. pinsapo*. Roste v podobě stromu se široce kuželovitou korunou. Větve jsou šedé, v mládí rezavohnědé, hladké. Jehlice se podobají *A. pinsapo*, jsou ale delší, pružnější, méně pravidelněji uspořádané, z části 2řadé, dlouhé 2 - 3cm, široké 2mm, horní strana tmavězelená, na spodu jsou modrozelené, výrazně kýlnaté a mají 3 stříbřité stomatální pruhy. Bohatě plodí. Samičí šišťice jsou válcovité, dlouhé 14 - 20cm, široké 4 - 5cm, na bázi zúžené, konec kuželovitý, šupiny na konci zaoblené, podpůrné šupiny mírně vyčnívající. Semena jsou lesklá a hnědá.

Abies yuanbaoshanensis (Jedle yuanbaoshan)

synonyma: *A. fabri* subsp. *yuanbaoshanensis*

oblasti: Guangxi

Roste v Číně v podobě stromu. Dorůstá výšky až 25m při průměru kmene do 60cm. Borka je tmavě červenohnědá, nepravidelně rozpukaná. Větve jsou v mládí žlutohnědé nebo bleděhnědé, později hnědočerné, holé, zimní pupeny hnědočervené, kuželovité, hodně pryskyřičnaté. Jehlice jsou na větvích vzácně paprscité, na horní straně větví kratší, dlouhé 1 - 2,7cm, široké 1,8 - 2,5mm, na spodní straně mají 2 bílé pruhy stomatálních řad, 2 okrajové pryskyřičné kanálky a konec je vykrojený. Samičí šišťice jsou zelené nebo žlutozelené, později bledě hnědožluté, krátce válcovité, dlouhé 8 - 9cm, široké 4,5 - 5cm, semenné šupiny ve středu šišťice vějířovitě lichoběžníkovité, dlouhé 2cm, široké 2,2cm, vyčnívající část hustě světle ochlupená, konec zaobleně uťatý, listeny vyčnívající, zakřivené, krátce hrotité. Semena jsou ob3úhle eliptická, velká 1cm a křídlo je klínovité, 2x delší.

Abies ziyuanensis (Jedle ziyuan)

synonyma: *A. beshanzuensis* var. *ziyuanensis*, *A. dayuanensis*, *A. fabri* subsp. *dayuanensis*, *A. fabri* subsp. *ziyuanensis*, *A. fabri* var. *ziyuanensis*

Další informace:

<http://databaze.dendrologie.cz/index.php?menu=4&id=3402>

<http://www.2zskolin.cz/stromy/10/jedle.html>

<https://www.rostliny.net/>